

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemajo mesečno . . 1-80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE C

Inserati:
 Enostolpna petliversta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 3) v
 za dva- in večkrat . . . 25.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostolpna petliversta po 60 vin.
 Izdaja vsak dan, izvenomki nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravnišvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun ročne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Podpisujte vojno posojilo!

Kakor je že znano iz obvestil poštne hranilnične urada v posameznih časopisih, se na Najvišjem mestu zasleduje z živim zanimanjem napredek podpisovanja. — Opozorilo se je tudi na to, da je Njegov Veličanstvo blagovolilo izraziti upanje, da se bodo visoki in nizki, meščan in kmet v še odprtem podpisovalnem roku združili v tem, da postane uspeh V. vojnega posojila primeren naši moči in trdni zavesti. — Ta nada našega najmilostljivejšega cesarja naj se ne vara, marveč pokaže naj se, da tudi zaledje, da vsi, ki bivajo doma, nočejo zaostati za junaškimi borilci v bojni črti v izvrševanju dolžnosti, branitve domovine.

Vsakdo, ki zamore v teh izvanrednih časih delovati pri domačem, dobro zavarovanem ognjišču, naj se spominja junaštva in požrtvovalnosti naših nad vse junaških vojakov na fronti, sijajnih uspehov zveznih čet na vseh bojiščih in naj ne zamudi, zavedajoč se patriotične dolžnosti sodelovati z vsemi sredstvi na končni ugonobitvi naših sovražnikov in pripomočki naše vrle vojske preskrbeti z vsem, česar potrebujejo za priporjenje slavnostnega mira.

Čim bolj bodo naše krasne čete opremljene in preskrbljene, čim bolj se bode pričelo sovražništvo, da niso le naši vojaki v bojni črti nepremagljivi, da je namreč tudi celo zaledje trdno odločeno vzdržati ter prispevati z vsemi sredstvi, da se pribori zmagovalni mir, tembolj se bliža konec vojske in mir.

Zato naj izrabi vsakdo, ki morda še ni ali je pa premalopodpisal vojnega posojila, še odprti podpisovalni rok, da izpolni svojo patriotično dolžnost in pribori zmagovalni konec vojske.

Nova vlada.

Ljubljana, 15. dec. 1916.

Vsak dan doživimo sedaj kak nov vzven dogodek. Presenečenja so sedaj na dnevnem redu. Nedavno nas je presenetila z Angleškega vest, da je odstopilo kar čez noč tradicionalno Asquithovo ministrstvo, kjer je bila takorekoč vsa angleška misel utelešena. Pravih povodov za ta nenaden odstop še sedaj ne vemo, čeravno si skušamo z najrazličnejšimi domnevmi reproducirati zamotan položaj. Podobni dogodki na Francoskem. In tudi v Italiji pričakujejo reorganizacije v kabinetu. Povod se kaže jasna tendenca, da je treba na vsak način kaj storiti in sicer pri vladi, da se razvozlja in privede do konca ta nevzdržljiv položaj. Svet je začel postajati nestrpen. In zato veriga notranjih in zunanjih važnih dogodkov na evropskem pozorišču ni še zaključena.

Komaj smo se uživali v novo situacijo, ki nam jo je vstvarila oficialna mirovna ponudba centralnih držav — že nam pri-nese brzojav novo senzacijo. Duša ministrstva »vseh svetnikov« dr. Koerber je podal v sredo popoldne cesarju svojo demisijo, ki je bila tudi sprejeta. Mož, ki se je postavil vsaj zadnje čase na stališče skrajnega parlamentarizma, se je umaknil iz po 49 dneh svojega dela javnega pozorišča. Sam ta moment bi utegnil navdajati človeka s pesimizmom, češ da se bližamo v Avstriji zopet časom izza Stürghkove dobe. Toda če primerjamo vse komponente, ki igrajo v političnem življenju važno vlogo, pridemo do drugega zaključka. Ni še dolgo od tega, kar sta stopila pred Koerberja Wolf in Heine in mu predložila znane vsenemške zahteve, naj se izven in preko parlamenta »via facti« zagotovi Nemcem nadvlada v Avstriji. Novi poslovnik v parlamentu, parlament brez galskih poslancev, nemški državni jezik, oktroirano jezikovno vprašanje v nemškem smislu na Češkem, razmerje do Nemčije, to so stalno sedaj polena, katera bodo metali vsi Nemci od nemških radikalcev — do nemških kršč. socialistov vsakemu ministrskemu predsedniku pod noge. In nemški radikalci so strašno hudo gledali — posebno Wolf in Heine sta zgančala obraz — ko jima je Koerber povedal, da vztraja na ustavnem potu in da

ne bo odločal v teh važnih vprašanjih preko parlamenta. Drugi nemški krogi so nadaljevali s Koerberjem pogajanja, vztrajali so pa še vedno slej ko prej na prejšnjih po narodnih nemških radikalcih Koerberju formuliranih zahtevah. Zanimivo je, da je obljubil Koerber — kakor poroča »Neue Freie Presse« — da bo podal te dni v vseh važnih pereh notranjih političnih vprašanjih važno izjavo. In podal je res važno izjavo s tem, da je odstopil. »Neues Wiener Journal« je mnenja, da je Koerber raje sebe žrtvoval, kot da bi hotel žrtvovati svoje jasno parlamentarno stališče glede vsenemških zahtev. Iz Budimpešte pa prihaja vest, češ da je Koerber zato odstopil, ker je spoznal, kako brezuspešna in brezkoristna je pot, potom parlamenta ustreči zahtevam po nemški nadvladi v Avstriji.

Drugi faktor Koerberjevega padca tvorijo tudi — po »N. W. J.« — domnevanja glede Koerberjevega stališča z ozirom na cenzuro. Cenzura se je po mnenju dunajskih listov zadnje čase nekoliko izboljšala — mi vemo malo o tem — a sedaj so pričeli gotovi krogi pritiskati na Koerberja, naj obrne smer cenzure na ona pota izza Stürghkovega režima. In temu se je Koerber uprl.

A sedaj, ko imamo pred seboj poročilo o včerajšnji izjavi Tisze in o debati v ogrskem državnem zboru, vemo, da so vsa ta vprašanja za sedaj vplivala na Koerberjev odstop le v podrejeni vrsti. Glavni povod avstrijske ministrske krize tiči v vprašanju razmerja Avstrije do Ogrske, v vprašanju nagodbe. Ta zadeva je zahtevala žrtve vsakega avstrijskega ministrskega predsednika, ki je zastopal pravo avstrijsko stališče. V ogrskem državnem zboru je napovedal grof Apponyi najhuši boj proti taki rešitvi nagodbe, ki bi se ne strinjala z zahtevami opozicije. Kake so te zahteve, vemo čisto jasno, ako pregle-damo program Karolyjeve stranke.

Zdi se, da ne stojimo samo v avstrijski notranji politiki v dobi presenečenja, ampak niso ta presenečenja — in mogoče velika presenečenja izključena tudi — za ogrsko polovico. Kdo ve, ali stoji Tisza sedaj še na tako trdnih tleh kakor prej. Vpoštevati moramo tudi, da sta postala grof Julij Andrássy in grof Adalbert Apponyi — viteza zlatega runa.

Ves ustroj naše države je strašno kompliciran. Ogrska, Bosna in Hercegovina, Galicija — — — zaupamo v našega mladega, velikega cesarja, ki je pokazal res veliko energijo in razumevanje svoje velike vladarske naloge, da bo razvozlat tudi ta zamotan vprašanja v korist velike Avstrije in avstrijskih narodov. —

Sestavo novega kabineta je prevzel dr. pl. Spitzmüller, bivši trgovski minister v Stürghkovem kabinetu. Kakor se glasi, je novi ministrski predsednik mož energije in moči in upa se od njega, da bo pokazal avstrijski politiki nova pota. Že pod Stürghkom se je pogajal kot trgovski minister z Ogrji v vprašanjih nagodbe. In zato pozna to vprašanje do jedra. Dr. Spitzmüllerjevo ministrstvo bo samo prehodno ministrstvo, ki naj definitivno zopet vpočkije v življenje v Avstriji ustavni ustroj parlamenta.

To pot pa bi bilo v interesu vlade, da bi se vlada zavedala velike važnosti našega jugoslovanskega vprašanja in pričela baviti z mislijo — po slovenskem zastopstvu v novem kabinetu.

Dunaj, 14. dec. Novi ministrski predsednik dr. pl. Spitzmüller je pričel z razgovori glede tvorbe novega kabineta. Namerava pa samo spopolnitev posameznih in ne popolno preobnovo ministrstva. Gotovo se lahko smatra samo, da bosta prišla le portfelja trgovskega in poljedelskega ministrstva v druge roke. Tu di justično ministrstvo dobi novega šefa. Za to mesto bi prišel v poštev vseučiliški profesor dr. Aleksander baron Hold pl. Ferneck. Na mesto dosedanjega naučnega ministra Hussareka kandidira ravnatelj pisarne gosposke zbornice dvorni svetnik Artur pl. Polzer. Ta se je skrbno pečal z zelo važnim vprašanjem šol-

ske reforme, čeravno ni spadalo oficijelno to vprašanje praktično v njegov delokrog in ni imel še prilike, stopiti s svojimi idejami pred javnost.

Program novega ministrskega predsednika.

Dunaj, 14. dec. Iz vodilnih parlamentarnih krogov izve »Neues Wiener Tagblatt«, da ne bo vsled izpremembe v ministrstvu oviran vpoklic parlamenta. Predsednika obeh zbornic se bosta tozadevno po rekonstrukciji kabineta razgovarjala z ministrskim predsednikom. Kot najvažnejšo nalogo novega kabineta smatrajo v teh krogih dovršitev nagodbe in pa otvoritev proste poti za neovirano delovanje parlamenta.

Budimpešta, 14. dec. Nenaden padec Koerberja, pripisujejo okoliščinam, da je hotel Koerber zagotoviti nadvlado Nemcev v Avstriji na podlagi brezplodne parlamentarne poti. Spitzmüllerjevo imenovanje se pozdravlja, posebno ko se smatra dovršitev Stürghk-Tiszove nagodbe že zagotovljeno.

Budimpešta, 15. dec. Dunajski dopisnik »Az Esta« se je razgovarjal z novim avstrijskim ministrskim predsednikom. Dr. pl. Spitzmüller mu je dal sledeče podatke: Trudil sem se, da najdem glavne elemente, iz katerih je sestavljena ogrska duša in prihajam do razumevanja do njenih bistvenih svojstev. Kot trgovski minister sem prišel zelo pogosto skupaj z ogrskimi kolegi, s katerimi sem skupno delal in o katerih imam najboljše spomine. Dalje je povedal dr. pl. Spitzmüller: »Koerber je bil v sredo v adviciji pri cesarju. Pri tej priliki je podal svojo demisijo. Na vprašanje dopisnikovo o glavnem vzroku demisije je odgovoril dr. pl. Spitzmüller: »Tega sicer ne vem, toda do zdeva se mi, da niso bila pogajanja glede na nagodbo z Ogrsko edin vzrok odstopa.«

Dunaj, 15. dec. Dr. Spitzmüllerjev kabinet ni provizoričen ampak definitivni. Sestava ministrstva mora biti izvršena do 17. t. m. Velik del dosedanjih ministrov ostane na svojih mestih. Na novo se bodo zasedla samo notranje, pravosodno, trgovsko in finančno ministrstvo. Tozadevna pogajanja še niso zaključena, pač pa bodo dovršena v 48 urah. Ministrstvo se bo, kakor je samoobsebi umljivo, bavilo z vprašanjem nagodbe, ustave in novo parlamentarno ureditvijo. Dosedanja pogajanja kažejo jasno veliko nalogo nove vlade in pa samoobsebi umevne težkoče. Vodilna temeljna smer novega kabineta se razglasi prihodnji teden, ko bo izvršena rekonstrukcija ministrstva. Potem si lahko vstvarimo jasno sodbo o položaju. Stranke niso mogle dosedaj zavzeti še nobene stališča, ker ne vedo imenov novih mož. V teku prihodnjega tedna bo sprejel ministrski predsednik dr. pl. Spitzmüller voditelje posameznih strank in jim bo razložil mnenje in namero nove vlade.

Hrvatski sabor

se je sestel v četrtek, 14. t. m. Otvoritvena seja je bila žalna seja. Prvi je govoril predsednik hrvatskega sabora dr. Bogdan Medaković, za njim hrvatski ban baron Škrlec, nato pa zastopniki posameznih strank: dr. Aleksander Badaj (hrvatsko-srbska koalicija), dr. Šumanović (unionist), dr. Pavelić (Starčevićeva stranka prava), dr. Prebeg (hrvat. stranka prava), Stjepan Radić (seljačka stranka). Vsi govorniki so v svojih govorih izražali globoko žalost hrvatskega naroda vsled smrti svojega kralja Franca Jožefa I. — Prihodnja seja se vrši v ponedeljek 18. t. m. ob 10. uri popoldne.

Stepan Radić, predsednik seljačke stranke, je izjavil v svojem žalnem govoru za umrlim hrvatskim kraljem med drugim sledeče: Kralj je imel en jasen načrt pred očmi: pobratenje Slovanov, Germanov in Romanov. V tej zvezi bodo združeni Hrvati, Slovenci in Srbi. Veliki vladar je bil prvi, ki je udeležil narodno enotnost Hrvatov, Slovencev in Srbov na način, v katerem se ta sedaj na vseh bojiščih odkriva

in napravlja našo soško bojno črto nezlomljivo. V imenu združenih Jugoslovancev kličem velikemu mrtvecu »slava«.

Roparski napad na župnišče na Suhoru.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Suhor pri Metliki 14. dec. 1916.

Sinoči proti 10. uri zvečer se zasliši ropot pred župniščem na Suhoru. Močni udarci po vežnih vratih prebudijo brata gospoda župnika Janza Pavlovčiča, kateri vstane in misleč, da je obhajilo, vpraša, kdo je zunaj, naker mu odgovori neki glas: »Odpr mi«. Ker je poznal po glasu in izreku, da ni domač glas, je stekel v sobo, da gre po puško, a med tem so roparji že odprli vrata in udrli v vežo. Brat g. župnika se je takoj cavedal, pri čem je, skoči po stopnicah v klet, a med tem ga že eden ustavi z »holi« in ga udari z obdelanim kolom — k sreči, da ga ni preveč zadel, ker je zadel ob vogalni zid, katerega je tudi odrušil. Pavlovčič skoči skozi vrata na vrt ter čez vinograd teče k orožniški postaji, katera je do 500 korakov oddaljena ter jo obvesti s klicem: »Roparji so tu, na pomoč.« Orožniki takoj skočijo in pridejo na lice mesta. Vežna vrata so bila odprta. Pred župniščem je bil kup obleke, katero so roparji med tem časom znesli iz župnikove sobe.

Roparji v sobi gospoda župnika Pavlovčiča.

Č. g. župnik je šel ravno k počitku, kar zasliši v veži ropot. V začetku je mislil, da je prišel kdo po obhajilo, a kričanje ga je takoj opozorilo, da se gre tu za vlom. Hitro skoči v stransko sobo in čaka, kaj bo. Vrata prve sobe se z enim sunkom odpro. Razgrajajoč: »kot je poz« uderejo roparji v sobo, kjer je bil gospod župnik. Eden roparev zakriči: »Tu je ovi pope. Eden ga prime za reko, drugi ga z vso močjo udari z debelim obdelanim kolom po plečih, tretji je stal s samokresom začet. Roparji so zahtevali denar in ključ od blagajne, grozeč mu s smrtjo in vodeč ga od omare do omare, moral je omare vse odpreti. Ko mu pri eni omari odpade ključ, ga zonet eden udari s kolom po hrbtu, naker tudi drugi priskoči ter udari po licu, da mu očala razbije. Pobrli so ves denar, kar ga je imel v spodnji sobi v Hranilnici ter vso obleko in obutev ter zlato ženko uro in verižico. Odnegli so okoli 4000 K, pobrali čevlje, vso obleko, tako da je gospod župnik ostal brez nje. Prisotnosti njegovega duha se je zahvaliti, da je prekanil roparje z ujetitvijo ključev do blagajne posojilnice, češ, da jih ima tainik, v kateri je bilo nad 25.000 K denarja. Ko zahtevajo še uro, počti v veži strel.

Orožniki pred župniščem.

Po obvestilu brata gospoda župnika prihitijo gosp. orožniki pred župnišče, naker zahtevajo, da se roparji udajo. Iz župnišča pa se je čul ropot, naker so orožniki v vežo oddali strele. Eden roparjev je bil takoj mrtev, drugi težko ranjen in sicer z dolgim kuhinjskim nožem v roki. Dva sta skočila skozi okno na vrt, kjer ju je (ker mu je zmanjkalo municije) z puškinim kopitom obdelaval eden orožnikov, a ga je eden roparjev z gorjačo tako močno udaril, da se je zgrudil, naker sta roparja zbežala skozi vrtno mejo. Orožnik se je zavedel ter takoj zopet zasledoval lopove. Peti ropar je ušel skozi stranska vrata v trtje. Ker je bila tema, ga ni bilo mogoče zasledovati. Ušel je. Eden od teh, ki sta skočila skozi okno, je bil na begu tudi obstreljen in so ga ravnokar prineli na orožniško postajo. Sklep je ta: Eden roparjev mrtve, dva težko ranjena odpeljana v zapore okrajnega sodišča v Metliko, dva sta ušla. Vse, kar so pokradli v denarju in blagu, se je našlo pri težko ranjenemu.

Č. g. župnik in vsi v župnišču so hvala Bogu ostali pri življenju, a seveda v groznem strahu, ker so gledali smrti v obraz. Ako bi gospodje orožniki s svojim vrlim vodjem g. Jenkom samo par minut pozneje prišli, bi bilo vprašanje, ali bi še kdo v župnišču ostal pri življenju. Kdo in odkod so

roparji, se še ne ve, ker ranjencev noče nobeden nič izdati. Prišli so skoro gotovo iz Hrvaške.

Podpisovanje V. vojnega posojila.

Rok za podpisovanje se konča 16. t. m.

Pri Kranjski deželni banki v Ljubljani, kot oficijelnem subskripcijskem mestu in članu konsorcija za izpeljavo državnih kreditnih operacij, je do 13. t. m. podpisalo 256 strank skupaj 9.612.950 K V. vojnega posojila; od tega odpade na amortizacijsko državno posojilo 4.744.950 K in na državno-zakladne liste 4.868.000 K. Med drugimi so podpisali Kranjska dež. banka za lastni račun 500.000 kron; Franc Peterca 25.000 K; Katoliško tiskovno društvo 10.000 K; občine: Banja Loka 2000 K; Studenec-ig 7000 K; Stara Loka 1000 K; Ovsice 1000 kron; Sinadole 5000 K; Bled 5000 K; Kranjčevica 10.000 K; Trzin 5000 K; Ustje 400 K; Črni potok 1000 K; Trava 4000 K; Rudnik 2000 K; Lancovo 500 K; Mokronog 4000 K; Jesenice 1000 K; Franc Tavčar 2000 K; dr. Anton Snoj 1000 K; Franc Oswald 1000 K; Andrej Šimenc 1000 K; Jan. Hladnik 2000 K; Josip Cvenkelj 1000 K; 3 subskribenti po »Kreditni zadruzi« 5000 K; Marija Medvedšek 1000 K; Janez Flis 2000 K; Janez Kosir 5000 K; Franc Merkun 100 K; Jožefa Premrov 400 K; občina Ljubno 600 K.

Pri Ilirski banki v Ljubljani se je podpisalo na V. avstrijsko vojno posojilo: Karel Pollak, tovarna usnja v Ljubljani, 1.000.000 K (500.000 K pri Kranjski dež. banki); župni urad Črnomelj 40.000 K; dr. Albin Sayer in soproga 20.000 K; Matevž Ambroz, šmartno pri Ljubljani, 1000 K; Marijana Marolt, šmartno pri Ljubljani, 1000 K; Marijana Pleško, šmartno pri Ljubljani, 1000 K; Antonija Pleško, šmartno pri Ljubljani, 1000 K; Martin Bolta, šmartno pri Ljubljani, 1000 K; Janez Kušar, Moste pri Ljubljani, 1000 K; Marieta Kamnar, Hrastje pri Ljubljani, 1000 K; Cecilija Kamnar, Hrastje pri Ljubljani, 2000 K; Josip Oražem, župan v Mostah pri Ljubljani, 3000 K; Ilirska banka na svoj račun 100.000 K.

Pri Mestni hranilnici v Ljubljani so do včeraj med drugimi podpisali: Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar in predsednik imenovane hranilnice, 10.000 K; Ignacij Urbas iz Vlaske v Srbiji 3000 K; dr. Fran Vovčina, c. kr. dež. vladni tajnik, 2000 K; Josip Kavčič iz Dragomera 2000 K; gđena Amalija Jerovec 1000 K; Mat. Rühl, c. kr. poštni kontrolor, 1000 K; Luka Svetec, c. kr. notar v pokouju, 1000 K; Franciška Pengov iz Zaboršta 3000 K; Albin Gruntar, župan v Šmarju pri Ajdovščini, 1000 K; občina Šmarje pri Ajdovščini, 1000 K; Jakob Baraga z Bleda 5000 K; Josip Zupančič iz Dolskega 1000 K; Neža Turk iz Ljubljane 2000 K; Ferdinand Morela, postajničnik v Čušperku, 1000 K; Milena in Vera Kušljan iz Spod. Šiške 1000 K.

Pri C. kr. priv. splošni prometni banki, podružnica Ljubljana, preje L. C. Mayer, so na V. vojno posojilo med drugimi podpisali: Henrik Lebingger, trgovac, Litija, 4000 K; Matija Supan, zasebnik, Ljubljana, 4200 K; Karl Šavnik, lekarnar, Kranj, 4000 K; Friderika Kienbauer, c. kr. stotnika soproga, Ljubljana, 10.000 K; dr. Alfred Valenta pl. Marchturn, c. kr. profesor in primarij, Ljubljana, 5000 K; Adolf grof Auersperg, c. kr. ritmojster, vojni ujetnik v Rusiji, 5000 K; Johann Jax & sin, Ljubljana, 10.000 K; Mestna hranilnica, Idrija, 10.000 K; Paul Geduldiger, Ljubljana, 1000 K; Josip Presker, trgovac, Ljubljana, 10.000 K; nadporočnik Rajmund Andretto, tovarnar, Viš, 20.000 K; tovarna za stroje G. Tönnies, Ljubljana, 20.000 K; dr. Franc, dr. Otokar in Gvido pl. Kočevar, Ljubljana, 6600 K; na prejšnja posojila 24.000 K, skupno 30.600 K; Miha Koželj, župnik, Kamnik, 1000 K; Franc Lukič, Ljubljana, 1000 K.

Pri Ljubljanski kreditni banki kot oficijelnem subskripcijskem mestu so med drugimi podpisali V. vojno posojilo do včeraj 13. t. m. sledeči subskribenti: Hranilnica in posojilnica v Železnikih 6000 K; posojilnica v Cerknici 10.000 K; Anton Hafner, železniki, 1000 K; Franc Turek, Gornje Mokropolje, p. št. Jernej, 1000 K; Mestna hranilnica v Kamniku nadaljnjih 51.200 K; posojilnica v Slovenski Bistrici 30.000 K; Ivan Poljšak, Planina, 2000 K; Alojzij Gorenc, posestnik, Ardu, 1000 K; hranilnica in posojilnica št. Jernej nadaljnjih 21.200 kron; J. J. Naglas, Ljubljana, 5000 K; Fr. Jurca, Postojna, 10.000 K; Ludvik Pollak, Tržič, 10.000 K; Hanuš Krofta, podravatelj Ljubljanske kreditne banke, 1000 K; Ivan Bohinc, Medvode, 1000 K; J. Samec, veletržec, Ljubljana, 10.000 K; Ivan Wakonig, veleposestnik, šmartno pri Litiji, 3000 K; dr. Ivan Tavčar, župan stolnega mesta Ljubljane, 5000 K; dr. Karl Triller, podžupan, dež. odbornik, Ljubljana, 5000 K. — Pri podružnici Ljubljanske kreditne banke v Celovcu: Družba sv. Mohorja, Celovec, 22.000 K; Hranilno in posojilno društvo, Celovec, 30.000 K. — Pri podružnici Ljubljanske kreditne banke v Celju: Franc Kocijan, Stara cesta pri Ljutomeru, 100 K; Viktor Nasko, Celje, 1000 K; posojilnica v Konjicah 52.000 K; Anton Kolenc, Celje, 9000 K; Mihael Randl, c. in kr. podpolkovnik v Celju, 2000 K, s prejšnjimi vojnimi posojili skupaj 12.500 K). — Do včeraj 13. t. m. je pri Ljubljanski kreditni banki subskribiralo 162 strank 6.842.100 K V. avstrijskega vojnega posojila.

Pri podružnici c. kr. priv. avstr. Kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani je podpisala tverka Janko Popovič, Ljubljana, 50.000 K ogrskega vojnega posojila.

Vojaške vestil.

Odlikovanja.

Red Zelenke krone 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik 16. pp. Jakob Sagadin. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik gen. štaba Zdenko Aljančič. — Duhovniški zaslužni križec 2. vrste na belorodnem traku je dobil vojni kurat 97. pp. Alojzij Dejak. — Vdružit je dobil ponovno Najvišje pohvalno priznanje nadporočnik 7. lov. baona Ivana Grabmayr pl. Angerheim. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik-avditor dr. jur. Miroslav Marinič, pri sodišču mestnega poveljstva v Trstu. — Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetlinje je dobil veterinarski kadet 4. dom. pp. Adalbert Večaj, pri mob. etáp. konjski bolnišnici št. 5/5. — Bronasto hrabrostno svetlinjo so dobili: tit. poddes. žitek Franc in pešca Guček Ivan in Milej Blaž, vsi trije pri 87. pp.; topničar 7. trd. top. p. Gražar Matija; poddesetnik brz. p. Petič Anton.

Častniške izgube. Stotnik Anton Petrinčič, 85. pp., Braslovce, ujet; poročnik Anton Vrhovec, 23. dom. pp., Ljubljana, mrtev (6. do 9. avgusta 1916).

Seznam izgub št. 493. Pešec Bergeč Anton, 4. dom. pp., 10. s., št. Peter, 1890, mrtev (8./7. 1916); desetnik Glavač Henrik, 4. dom. pp., 2. s., Finko, 1894, mrtev (6./7. 1916); poddes. 87. pp. 1. s. šek Martin, prideljen 97. pp., 3. s., Zibika, 1878, mrtev (7./8. 1916); inf. Ivančič Franc, 97. pp., 4. s., Drežnica, 1397, mrtev (2./8. 1916); poddesetnik Jerman Ivan, 4. dom. pp., 10. s., škofja Loka, 1887, mrtev (3./7. 1916); enol. prost. četovodja Klobasa Josip, 28. pp., 11. s., Ljutomer, 1894, mrtev (3./7. 1916); inf. Križmančič Matej, 97. pp., 7. s., Bazovica, 1895, mrtev (1./8. 1916); inf. Mevler Josip, 4. dom. pp., 8. s., Lokve, 1897, ujet; inf. Miklavčič Ivan, 17. pp., 14. s., Trata, 1895, mrtev (3./8. 1916); inf. 87. pp. Oblak Ferdo, prideljen 97. pp., 1. s., Celje, 1887, mrtev (3./7. 1916); inf. Petrovič Ivan, 4. dom. pp., 10. s., Logatec, 1895, mrtev (3./7. 1916); desetnik Poglajen Martin, 4. dom. pp., 8. s., Litija, 1889, ujet; inf. Potočnik Ivan, 17. pp., 14. s., Selce, 1896, mrtev (3./8. 1916); inf. Vezovnik Mihael, 97. pp., 2. s., Slovenjgradec, 1872, mrtev (7./8. 1916).

Iz seznama izgub št. 494. Inf. Lončarič Vinko, 37. črnovoj. baon, 2. s., Ptuj, 1885, mrtev (3./9. 1916); pionir Nardin Anton, 15. pion. baon, Trst, 1873, ujet.

Pogrešani vojaki.

Pogreša se Andrej Hrast, poddesetnik 47. pp., 3. slot Prosim njegove znanice in tovariše, naj mi sporoče, kaj se je godilo z njim, ker imam za njega pismo od njegove žene, internirane v Italiji. Pojasnila prosi Jožeta Hrast, Poljanska cesta 54, Ljubljana. — Margareta Vouk, Teplitz-Schönau, Griemgasse 39, Češko, išče lovca Mih. Schneeberger, 7. lov. baon, 2. st., 2. vod, rojenega na Rebru 25. maja 1892, katerega pogrešajo že od 22. novembra 1915. — Pogreša se poddesetnik Iv. Potočnik, doma iz Kranja. Pogrešam ga že od 12. septembra leta 1915. Njegov zadnji naslov je Ivan Potočnik, c. kr. pešpolk št. 17, vojsna stotinja. Kdor bi slučajno kaj vedel o njem, naj blagovoli sporočiti njegovemu očetu Ivanu Potočniku, Kranj št. 189, Gorenjsko. — Išče se Anton Velepec, k. u. k. 27. dom. pp., 8. s., prosil pojasnila Marija Velepec, vas Beričevo, pošta Dol pod Ljubljano. — Išče se Josip Černic, 27. dom. pp., 6. s., doma iz Bukovice pri Gorici; pojasnila prosil Karolina Zadnik, Trst, Via Fontana 14. — Kdor ve, kje se nahaja Janez Markotič, kolon Franca Obljubek iz Brega pri Kojskem, naj blagovoli poročati Milki Obljubek, Dunaj 3. Sonnenberggasse 29/4; Dotični je šel z volmi v Gorico in dalje v Ajdovščino in potem e bival v Brezovici pri Ljubljani. — Kje se nahaja moj sin Peter Mužič. Pojasnila prosil Katarina Mužič iz Ločnika pri Gorici, sedaj v Šmarjah pri Ajdovščini. — Išče se Ana Nardin s tremi otroci iz št. Petra pri Gorici. Pojasnila prosil Ana Travižan, vas Dvorje pri Moravčah, Kranjsko. — Jožeta Janžič, Oberschulz št. 253, N. O., išče Karla in Lovižo Orel iz Bilj. — Išče se družina Jožefa Kozmina iz vasi Berje št. 6, p. Gorjansko pri Nabrežini. Pojasnila prosil Marija Zbogar, Rožna dolina št. 163 pri Ljubljani. —

Gospodarsivo.

— Podaljšanje gozdarskih dopustov. Uradno poročajo: Vsi dopusti, ki jih je od 1. oktobra 1916 dovolilo vojno oziroma domobransko ministrstvo in vojaška poveljstva nastavljenecem in delavcem gozdarskih obratov, v kolikor tičejo moštva, se splošno podaljšajo do 31. marca 1917. To velja za delavce, gozdne delavce, plavce, voznike in druge uslužbence (obratne uradnike, delavske paznike, strojno osobe), ki so zaposleni pri produkciji in prevažanju drv, rudniškega, stavbnega in rabnega lesa, lesa za umetnost in fazone, pražov, celuloznega lesa in lesnega oglja, pri žagah, veldrvarstvih podjetjih in gozdarskih zgradbah. Podaljšanje velja tudi za črnovoje obvezance, ki so ogrski podaniki in so že dobili dopust za avstrijske obrate. Za gažiste podaljšanje ne velja splošno, marveč se bo dovoljevalo v posameznih utemeljenih slučajih. Politične okrajne oblasti potrdijo dopustnikom podaljšanje do 31. marca 1917 na njihovih listinah in obvestijo o tem pristojne razvidnostne oblasti. Dopustniki pa morajo čim prej vložiti prošnje za definitivno oproščenje vojaške službe do 31. marca 1917 potem političnih okrajnih oblasti, ki prošnje potrdijo in jih pošljejo pristojnim vojaškim poveljstvom v končno rešitev.

— Deželno mesto za krmila. Stranke se opozarjajo na to, da nastanejo v pošiljanju krmil lahko največje nepravilnosti, ako se vreče točno ne vračajo, kajti tudi pri vračanju je nastalo danes veliko pomanjkanje. Dolžnost vsake stranke je, da izposojene vreče kakor mogoče hitro vrne. Najboljše je, da se vreče takoj izpraznijo in nazaj pošljejo in če to ni mogoče, da se pošljejo saj v najkrajšem času, kajti sicer bi se mogla z vsakim zavlčevanjem in pridrževanjem vreč višja obrabnina računati. Pomisliti je, da zastajajo vreče že v mlino, ako nakazano blago takoj ne vzamemo, potem pa na poti in doma, če se promet zapira in če jih doma takoj ne izpraznimo. Če se vreče točno ne vračajo, se tudi blaga ne bo moglo točno in pravočasno dobavljati. Z vrečami je tudi špago vračati.

— Povišana vozovna stojnina. Z odlokom c. kr. železniškega ministrstva z dne 6. novembra t. l., št. 34218, 16 a, se je povišalo vozovno stojnino, katero se mora plačati po preteku roka za nakladanje in izkladanje, v obratnem obsegu c. kr. avstrijskih državnih železnic, dokler se ne ukrene drugače in z veljavo od 11. novembra 1916, na podlagi § 80 (8) z. o. r. na ta način, da se poviša v slučaju zadržavanja voza za več kakor 24 ur vozovno stojnino, katero se bode moralo plačati pri to razdobje presegaajoči zamudi, za 200 odst. Za računalo se bode torej od označenega dne naprej pri 24 ur presegaajoči zadržavanju vozov za prvih 24 ur zamude stojnino po tarifu, oziroma v prometu dovolčnih železnic po pogodbi in za nadaljno zadržavanje trikratni znesek te vozovne stojnine. Ta ukrep je uporabljen pri vseh onih obratih dovolčnih železnic, pri katerih veljajo v obratnih pogodbah za preračun roka nakladanja in vozovne stojnine določbe priloge k »Občnim pogojem za sklepanje pogodb dovolčnih železnic«.

Poceni ribe. V Kvarnerskem zalivu so ujeli zelo veliko sardel, tako da jih prodajajo na Reki kg po 32 vinarjev, dočim so preje stale kg 3 do 4 K.

Mlini v Budimpešti so ustavili delo šeč, da nimajo žita. Ogrski sedaj zahtevajo, da se jim da žito iz Rumunske. Tako poroča praška »Union«, ki pravi, da je to odgovor na zahtevo avstrijskih ministrov po ogrski pomoči.

Cene vinu z otoka Visa. Za vino, ki ga pridelajo na otoku Visu je določil c. kr. komisar trdnjave v Pulju sledeče maksimalne cene: hektoliter rdečega vina (nad 12 in pol stopinje) 320 kron, Opolio (rdeče vino, nad 11 in pol stopinje) 298 K, belega vina (nad 12 in pol stopinje) 320 K.

— Tudi nadomestila kave se ne smejo po § 2. ministrske odredbe s 24. p. mes. od 11. t. m. dalje prodajati v gostilnah in v kavarnah izven po deželnih oblastih določenih ur. Kot kava se ne smatra le »prava« kava, marveč tudi ječmenova kava in druga nadomestila kave.

Podraževanje železa.

V trgovinskem ministrstvu na Dunaju se je vršilo posvetovanje zastopnikov železninarske industrije. Vsi so se pritoževali nad svojevolijskim podraževanjem železa, ki stane sedaj že 35 K meterski stot nasproti 20—21 K pred vojno. Na temelju zbrane gradiva pripravljajo na osrednji vladi nadaljne odredbe.

Vojna pošta.

Seznam vojnopoštinih in etapnih uradov s številko pripuščeni k prometu z zasebnimi vojnopoštinih zavetki: 5, III, 9, 11, 13, 14, 19, 19/II, 20, 23, 24, 26, 33, 35, 37, 38, 40, 42, 44, 47, 49, 50, 51, 53, 55, 60, 63, 66, 68, 70, 76, 77, 79, 84, 85, 90, 91, 92, 102, 103, 105, 107, 109, 111, 117, 177/II, 117/III, 120, 131, 138, 144, 145, 147, 148, 150, 153, 155, 161, 165, 166, 167, 170, 171, 175,

Kronanje kraja Karla in kraljice Cile v Budimpešti.

Ogrski brzojavni urad javlja: Cesar in cesarica se bosta pripeljala 24. t. m. opoldne v Budimpešto in bosta slovesno skozi praznično okrašene ceste slavila slovesni svoj vhod v glavno mesto Ogrske.

Budimpešta, 15. dec. Ogrski korespondenčni urad poroča: Danes se je objavil uradni sporod o kronanju. V dvorani ogrskega državnega zbora bo 30. t. m. ob 6. uri zjutraj skupna seja zbornice poslancev in zbornice magnatov. Od seje se bodo podali poslanci v budimsko cerkev, kjer se bo izvedlo kronanje. Njuni Veličanstvi se bosta podali v spremstvu sijajnega izpreveda ob 3/4 na 9. uro iz Dvora v cerkev. Ko bo končano kronanje, se vrneta Veličanstvi v spremstvu nazaj na Dvor. Njegovo Veličanstvo bo priseglo nato v cerkvi na ogrsko ustavo, nakar se poda s slovesnim izprevedom na grič kronanja, kjer bo vladar z mečem sv. Štefana štirikrat zamahnil. Ko se bosta Veličanstvi vrnili na Dvor, se bodo člani parlamenta vrnili v parlament, kjer se bo slovesna seja povodom kronanja, ki je bila med tem prekinjena, nadaljevala in zaključila. Opoldne bo na Dvoru slavnostna pojedina povodom kronanja. Popoldne se bodo poklonile Njenemu Veličanstvu palačne dame in dame, ki bodo predstavljene na Dvoru.

Ogrska zbornica.

Vprašanje nagodbe in novo avstrijsko ministrstvo.

Budimpešta, 14. decembra. (Kor. ur.) V današnji zbornici je staval grof Apponyi (neodvisna stranka) nuino interpelacijo glede gospodarske nagodbe z Avstrijo. Z ozirom na Tiszovo izjavo je poudarjal Apponyi, da ne pozna zbornica stališča vlade. Iz dosedanjih izjav v zbornici si mora človek ustvariti samo negativno sodbo. Eno je, da se ne protivi vlada carinski skupnosti z Avstrijo za dobo od 20 do 25 let. Drugo, da se ne protivi vlada končni rešitvi gospodarskih razmer potom tega parlamenta, ki ni za to pooblaščen. (Vznenmirjenje na levi.) Tretje, da utegne priti do nagodbe z Avstrijo potom § 14. To je edino, kar vemo o stališču vlade.

Značilno je, da ni bil sprejet v novo avstrijsko vlado — to je Koerberjev kabinet — bivši trgovski minister, ki je bil duševni oče te tibične dolgotrajne nagodbe. Sedaj pa, ko zapuša Koerber svoje mesto, kar nas državno pravno nič ne briga, stopa ravno dr. Spitzmüller na čelo nove avstrijske vlade, ki je bil, kakor omenjeno, tipični zastopnik dolgotrajne nagodbe. Briga nas pa člen XII. postav iz leta 1867., ki določa, da ne sme presledek v avstrijski ustavi nikoli preiti v trajno spanje, ker bi iz tega morali izvajati posledice. (Pritrjevanje na levi in na skrajni levi.)

Mi moramo rešiti naše zadeve popolnoma neodvisno od take države, kjer se

176, 177, 179, 180, 182, 183, 184, 185, 187, 191, 192, 193, 194, 195, 195/II, 195/III, 196, 197, 198, 199, 203, 205, 208, 209, 212, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 227, 229, 230, 232, 234, 235, 239, 241, 243, 244, 245, 246, 250, 251, 253, 254, 255, 256, 258, 259, 260, 262, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 291, 292, 293, 295, 296, 297, 298, 301, 303, 304, 306, 307, 312, 315, 316, 317, 318, 324, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 343, 350, 354, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 364, 368, 370, 372, 373, 374, 375, 376, 380, 381, 382, 383, 388, 388/II, 388/III, 390, 391, 392, 396, 398, 399, 400, 400/II, 400/III, 404, 405, 406, 408, 409, 410, 412, 413, 416, 418, 419, 420, 421, 423, 424, 426, 428, 429, 431, 432, 435, 436, 444, 444/II, 444/III, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 600, 602, 605, 607, 608, 611, 612, 613, 620, 630.

Promet zasebnih vojnopoštinih zavetkov je znanprej dovoljen pod obstoječimi pogoji na vojnopoštne urade in etapne poštne urade s številko, ki so označeni v gornjem seznamu. Pri etapnem poštne uradu 199 se trajno uvede promet z vojnopoštinih zasebnimi zavetki. Za ta poštni urad se torej lahko predajajo enako kakor za vojnopoštne urade 11, 51 in 239 zasebni zavetki vsak dan in se spremnice z zavetki vred odpremljajo na namembni urad. V obče veljajo tudi za te zavetke splošna določila o razpošiljanju vojnopoštinih posebnih zavetkov. Vsi drugi vojnopoštini uradi in etapni poštini uradi s številko, ki niso navedeni v zgornjem seznamu, so zaprti za promet vojnopoštinih zavetkov. Promet z zasebnimi vojnopoštinih zavetki na etapne poštne urade s krajevno označbo v zasedenem ozemlju Poljske, Srbije, Črneogre in Albanije je dopuščjen pod obstoječimi pogoji v sledečem obsegu: a) na vse etapne poštne urade (s krajevno označbo) v Srbiji, Črnigori in Albaniji izvemženi etapne poštne urade Rača v Srbiji, Slepak, Zatrež v Srbiji in Danilovgrad, ki so zaprti za promet zasebnih vojnopoštinih zavetkov.

ne spolnjujejo predpogoji člena XII. postav iz leta 1867. Če nismo državnopravno, smo pa politično tozadevno interesirani, če stopi taka pregnantna gospodarska izobražena oseba na čelo vlade. Zbornica ne sme biti tozadevno na nejasnem.

Zato stavi govornik na ministrskega predsednika Tiszo sledeče vprašanje: Je pripravljena vlada nas kolikor mogoče orijentirati o stanju nagodbenih pogajanj z avstrijsko vlado? Hoče podati vlada izjavo, da bo stopila ta nagodba v življenje v smislu naše ustave? (Živahno odobravanje na levi in na skrajni desni.)

Ministrski predsednik Tisza odgovarja: Dokler bomo imeli v večini cenjene zbornice večino, je naša dolžnost, da vodimo vsa ta pogajanja z ono diskrecijo, ki jo zahtevajo koristi dežele. (Živahno pritrdjevanje na desnici, burni ugovori na levi.)

Z ozirom na nagodbo izjavljam na vprašanje Apponyjevo samo eno, da se ni stališče vlade nikakor izpremenilo.

Poslanec grof Apponyi protestira najodločneje, da je dežela na tak način vezana. To predjucira svobodo sklepanja ogrskega naroda glede ureditve gospodarskih zahtev. Zato napoveduje najodločnejši boj proti taki rešitvi. Odgovora ne vzame na znanje. (Odobravanje na levi.)

Ministrski predsednik Tisza odgovarja, da je povedal samo, da je dolžnost in pravica na odgovornem mestu se nahajajočih državnikov, odločati o tem, kdaj in kake izjave naj se podajo. (Pritrjevanje na desnici.)

Odgovor ministrskega predsednika vzame večina na znanje.

Hindenburg o vojaškem položaju.

Berlin, 13. dec. (K. u.) Kakor poroča »Lokalanzeiger«, je Hindenburg izjavil poročevalcu lista »New-YorkWorld«, Wiegandu: Naš vojaški položaj je na vseh pororiščih ugoden, v Rumuniji je sijajen. Z minulim letom smo lahko zadovoljni. Sporazum ni nikjer dosegel vidnega uspeha kljub premoči in pomožnih virov večjega dela sveta. Sporazum se zopet tolaži z letom 1917. Dogodki so tako neljubezni, da se na preroku maščujejo. Morebiti je tudi sporazum že to poizkusil. Svoj smoter, ki ga že dolgo goji, da uniči Nemčijo, namerava izvesti leta 1917. Naj le pridejo, videli bomo mi in oni. Ne umevam, zakaj Francozi v rabiatnem fanatizmu vsaki meter svoje lastne zemlje napadajo z lastno krvjo. Nemški vojskovodje vejo bolje, kot ostali svet, koliko da so Avstriji v tej vojski že pomagali Nemčiji. Hindenburg je na to vprašal, zakaj stavi ameriška vlada tako izredne mornariške zahteve. Na Wiegandovo opazko: Mi smo za mir, a hočemo biti istočasno pripravljeni, je maršal izjavil: Amerika se v tem ne razločuje od Nemčije. Vsaki možni narod mora biti pripravljen, da brani svoj obstoj, da štiti svojega vladarja in da čuva svoje pravice. Ko ie pričel govoriti Wie-

gand o miru, je rekel Hindenburg: O tem vprašajte drugo stran. Mi smo vojsko dobili, če smo našim sovražnikom onemogočili doseči njih namen. To se nam je do zdaj posrečilo in se nam bo do konca.

O srbskem kralju Petru.

piše sofijsko »Utro«: Časopisje sporazuma je zadnje čase večkrat pisalo, da kralju Petru peša um in da se bliža konec njegovih dni. Res pa je, da je srbski kralj popolnoma zdrav in da ob vsaki priliki pove, kako so ga velesile sporazuma razočarale. Kralj Peter je nedavno rekel italijanskemu poslancu Casoletti: »Srbija je bila leta 1914 pripravljena, da sprejme avstrijski ultimatum. Rusija je bila vzrok, da Srbija tega ni storila. Rusija — Peter je dobesedno tako rekel — nam je obljubila za slučaj, če odklonimo avstrijske zahteve in če nam monarhija napove vojsko, da bo proti monarhiji nastopila s tako mogočno armado, da monarhija ne bo niti v položaju ofenzivno proti Srbiji nastopiti. Rusija je dalje obljubila, da bo srbsko armado uporabila le kot zadnjo rezervo. Velesile sporazuma so prvotno nameravale vojsko odgoditi do leta 1917., ko bi bile popolnoma ruske železnice dograjene in dokler bi ne bila Srbija popolnoma preskrbljena. Nobene nam danih obljub niso držali. Zdaj trkam o povsod zastoj, povsod nas le tolažijo. Najklavnejšo, seveda z lastnega vidika sebi najkoristnejšo vlogo predstavlja Anglija. Bodočnost bo šele pokazala, kako je mogočna in bogata Anglija malo, revno Srbijo zvodila na led in jo ogoljufala.«

Velika Vlaška osvojena.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. dec. Uradno:

Bojna skupina maršala pl. Mackensena.

Sovražnik se tudi ob spodnji Jalomiti umika. Na naši strani smo zopet pridobili na prostoru.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

Rusi napadajo dalje. Krvave glave so dobili tudi včeraj povsod, tako južno doline Uz kakor tudi v dolini Trotus in zahodno Tölgyesa.

Nad Comanesci je sestrelil avstrijski letalec neko sovražno bojno letalo, ki se je prekucnilo in padlo v neki gozd.

Vojna skupina maršala princa Leopolda Bavarskega.

Na obeh straneh Dn'estra so ruski topovi močnejše delovali. Sicer nič novega. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. dec. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega. Nič posebnega.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

V gozdih Karpatih na mnogih mestih topovski ogenj.

V gorovju Gyergyő in v dolini Trotusul so nadaljevali Rusi svoje z velikimi izgubami zvezane napade, a dosegli niso ničesar.

Vojna skupina maršala pl. Mackensena.

Na celem pozorišču ugodno napredujemo, dasi so pota zelo težavna. Velika Vlaška južno železnice Bukarešt-Črna Voda je očiščena sovražnika.

Berlin, 14. dec. zvečer. Uradno: V Rumuniji je prekoračila Jalomiti tudi donavska armada.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 14. dec. Uradno:

V Dobrudži slab topovski ogenj in boji patrulj. Zvezne armade napredujejo na vzhodnem Vlaškem. Prednji oddelki naših čet, ki so prekoračili pri Tutrakanu, Silistri in pri Črni vodi Donavo, so dosegli železniško progo Bukarešt-Pitesci.

Na bojni črti ob Črnem morju so obstreljevale ruske vojne ladje Balčik. Štirje prebivalci so bili ubiti, pet jih je bilo ranjenih.

Rusko uradno poročilo.

12. decembra. Zahodno pozorišče. Jugovzhodno Kizielina pri Zubilni je podvzel sovražnik po pripravi s topovi ofenzivno in je eno našo stotnjo potisnil nekoliko nazaj. Potem pa, ko so došla ojačenja, smo sovražnika vrgli in zopet ponovili naše postojanke. V gozdih Karpatih je podvzel sovražnik ofenzivno 5 vrst vzhodno od kraja Šibeni in pri Capulu. Naš ogenj je oba napada zadržal. Vzhodno Belbova smo pri nekem napadu vrgli sovražnika. Naši oddelki so ga preganjali in se polastili dveh višin. Napade sovražnika smo odbili v dolini Sulta. Šest

vrst severovzhodno steklarne južno reke Usa smo se polastili neke višine.

Rumunsko bojišče. Sovražnik je dne 10. t. m. brezuspešno napadal v dolini Buzen, severno Cislava, v smeri proti reki Krikov in zahodno Mizila.

Važnost obrambnih bojev na Sedmograškem in v Bukovini.

Stockholm, 14. decembra. V svojih razgovorih o bojih na vzhodni fronti opozarjajo vojaški kritiki nevtralnih listov na veliko važnost obrambne postojanke na Sedmograškem in v Bukovini. Hrabre avstrijske in nemške čete vrše tam od javnosti malo priznane naloge, ki so pa za napredovanje operacij v Rumuniji izredne važnosti. Tudi Rusom je znano, da se je tu ustvaril strateški položaj, ki bi jim, če ga premagajo, prinesel dalekosežne uspehe. Hindenburg je pa tu zbral jedro zaveznikov čet, ob katerih odporu se bodo zrušili najljutejši napadi ruskih armad.

Zaplenjeno rumunsko žito.

Budimpešta, 13. decembra. Žitna veljavna Strasser & König sodi, da so v Rumuniji zaplenili 13 do 15 milijonov meter-skih stotov žita, katerega bodo izpeljali v dveh do treh mesecih. Ves plen v Rumuniji se med zmagovalce razdeli po gotovem ključu.

Rumunski železničarji v nemški službi.

Iz Sofije: Glavni ravnatelj rumunskih državnih železnic Kostescu je napisal 11. t. m. avdijenco pri maršalu pl. Mackensenu. Maršal ga je sprejel. Kostescu je ponudil sebe in vse rumunsko železniško osebo Mackensenu, ki je sprejel ponudbo pod pogojem, da bo osebje pod nemškim višjim vodstvom.

Demisijska rumunskih ministrov.

Bern, 14. dec. (K. u.) »Vosische Ztg.« poroča preko Genfa: Pariška izdaja lista »New York Herald« poroča iz Jassyja, da so ministrskemu predsedniku Bratianu vsi ministri izročili svoje prošnje za odstop, a da bo Bratianu kljub temu ostal na svojem mestu.

Bratianu odstopil.

Curih, 14. dec. (Zasebno.) Rumunski ministrski predsednik Bratianu je odstopil.

Spor Bratianua z ruskim poslanikom.

Kodanj, 14. dec. Južno ruski listi poročajo, da je izbruhnil med rumunskim ministrskim predsednikom in novim ruskim poslanikom spor. Poslanik je namreč očital Bratianuu, da je on kriv, ker je zdaj tudi Besarabija ogrožena in da mora ruski generalni štab važne točke utrjevati. Rusko vojnovo vodstvo posebno skrbi, ker korakajo voji osrednjih velesil proti Brajlji, vsled česar je tudi Odesa v nevarnosti.

Novi ruski zunanji minister.

Petrograd, 14. dec. (K. u.) Državni kontrolor Pokrovski je imenovan zunanjim ministrom. Njegovo mesto kot državni kontrolor je zasedel pomočnik finančnega ministrstva Feodosjev.

Proglasitev samostojne Finske.

Kodanski listi poročajo, da bodo na pritisk zahodnih velesil proglasili samoupravo Finske z lastnim deželnim zborom in z lastno finsko armado.

Pomorski boj v Ledenem morju.

»Le Journal« javlja iz Londona: Govori se o morski bitki med Nemci in Rusi na Ledenem morju. Topovi so zelo močno grmeli. Nastopili so novi podmorski čolni.

V Macedoniji ententa ne more naprej.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 14. dec. Uradno:

Pri Bitolju slaboten topovski ogenj. Sestrelili smo sovražni zavezani zrakoplov južno Bitolja. V ovinku Črne je živahno delovalo sovražno topništvo posebno pri Paralovu. Vzhodno Črne smo med Gradešnico in Trnovo odbili sovražni napad. Pri Mogleni slab sovražni topovski ogenj. Na obeh straneh Vardarja slab ogenj sovražnega topništva in živahno, a brezuspešno delovanje sovražne letalne službe nad in za našimi postojankami. Na bojni črti Belašice topovski ogenj in boji patrulj. Ob Strumi osamljeni topovski strelji in mali boji patrulj. Na pozorišču Egejskega morja pri Drami brezuspešno delovanje sovražnih letalcev. Pri Doxatu smo sestrelili sovražno letalo; letalec smo ujeli.

Francosko balkansko poročilo.

13. decembra. Severno Bitolja 12. decembra besen topovski boj in podnevi precej živahni boji. Ogenj topov in strojnih pušk naših zaveznikov je ustavil protinapad Bolgarov proti Italijanom. Neki italijanski oddelki so zaplenili sovražno letalo. Ujeli smo dva častnika, ki sta se nahajala v njem.

Podpišite V. vojno posojilo.

Grki prodirajo proti armadam sporazuma. Splošna vstaja v Solunu. — Solun gori.

Sofia, 14. dec. Grška armada prodira v 2 delih proti armadam sporazuma. En del prodira proti Bitolju, drugi proti italijanskim postojankam v zahodni Macedoniji. Grške in francoske čete so se spopadle med Atenami in Pirejem. Francozi so bili popolnoma premagani. Izgubili so 500 mrtvih in 1000 ujetnikov.

Vstaja v Solunu.

Solun, 14. dec. Tu je izbruhnila splošna vstaja. Na več krajih mesto gori.

Zarota proti kralju.

Sofija, 14. dec. V Atenah so odkrili zaroto proti življenju kralja Konstantina in njegovih zvestih. Več francoskih generalštabnih častnikov, ki so deli časa bivali v Atenah kot civilisti, so zaprli. Tudi mnogo drugih oseb so zaprli.

Ententa ne bo izročila ultimata.

Sofija, 14. dec. Tu smatrajo nastop Grške proti ententi kot obrambo za svobodo dežele, pri čemur Grki lahko računajo na podporo Bolgarije.

Milan, 14. dec. (K. u.) Tukajšnji listi poročajo iz Aten, da ententa napovedane ultimata Grški še ni izročila in zdi se, da se ji nič ne mudi. Pravijo tudi, da je njegova vsebina za Grško nesprejemljiva. Dva parnika in štiri jadrnice so kljub blokadi dobile dovoljenje, da zapuste Pirej, kjer tudi poštni parniki prosto vozijo. Nekaj Francozov in Angležev se je z ladij zopet vrnilo v Atene. Italijanske šole so zopet odprte.

General Sarraill odstopi.

Lugano, 13. dec. General Sarraill je vložil prošnjo za odstop.

Rumuniji sledi Grška.

Bern, 13. dec. General Berthaut piše v »Petit Journalu«: Rumuni se ne umikajo več po strateških načelih; prisiljeni so marveč, da se umikajo tako, da ni to dobro. Kar se je upalo na rusko armado, se ni izpolnilo in se tudi ne bo. Rumunija je končana reč. Zdaj, ko se je vprašanje Rumunije rešilo tako, kakor sta želeli osrednji velesile, se mora posvetiti resna pozornost vprašanju Grške.

Neuspehi Angležev.

»Manchester Guardian« piše: Minuli dogodki trpke izkušnje tekom težke vojske so nas naučili, da ne hodimo po poti, s katero bi vojsko dobili. Z vsemi sredstvi smo razpolagali, dani so bili vsi pogoji, da zmagamo, a nič se ni izbralo. Lahko bi si bili prihranili umikanje z Gallipolija; lahko bi bili osvobodili Srbe, če bi se bilo posrečilo solunsko podjetje. Mezopotamija je rešena; na Grškem smo izgubili igro; v Rumuniji pa Hindenburg neovirano prodira; mi pa stojimo in gledamo. Brez dejanj vidimo, kako nemški vojni valovi poplavlja Balkan; vse se pri nas položi na dolgo klop, dokler ni prepozno.

Kaj bo z mirom?

Važnost nemške note sv. očetu.

Kolin, 14. dec. O noti nemške vlade sv. očetu piše »Kölnische Ztg.«: Nota Nemčije sv. očetu je posebno zato važna, ker se je poslala sporazumno z zavezniki, ki so tako priznali suvereniteto sv. očetu. To je za rešitev rimskega vprašanja velike važnosti. Ne prosi se za podporo kaka zasebna oseba, marveč sodelovanja sv. očeta kot suverena. Cesarska nota priznava tudi, da je bil sv. oče ves čas vojske nepristransk. Cesarska nota dokazuje, da so vlade četverozveze prepričane, da je njih stvar pravična. Prepričani smo trdno, da bo pri človekoljubju sv. očeta našla nota živahen odmev.

Posredovalna nota sv. očeta.

Curih. Iz Rima se javlja: Neposredno se pričakuje, da bo z ozirom na mirovno pripravljenost osrednjih velesil sv. oče poslal vsem vojskujočim se državam posredovalno noto.

Nemško stališče.

»Köln. Volkszeitung« javlja iz Berlina: Pripravljeni smo sicer, da se pogajamo, a če se naša pametna ponudba odkloni, bomo in smo tudi sposobni s še poostrejšim učinkom nastopiti proti sovražniku.

Hindenburg in Bethmann-Hollweg.

Hindenburg je poslal nemškemu državnemu kanclerju brzojavko, v kateri mu častita k njegovemu zadnjemu govoru v nemškem državnem zboru. Bethmann-Hollweg se mu je brzojavno zahvalil.

Mirovne stranke ojačene.

Berlinski poročevalec lista »A Vilag« je po seji nemškega državnega zbora 12. t. m. govoril z nekim nevtralnimi diplomatom, ki je rekel: Nevtralci bodo seveda z največjim veseljem tolmačili v noti izražene želje. Če se bo sklenil mir, je odvisno seveda od sporazuma. Govor nemškega kanclerja bo okrepil vse miroljubne stran-

ke na svetu. Mislim, da se že bližamo koncu vojske.

Nemški državni zbor

bo sklican najbrže zopet sredi januarja, če ne bo novih presenečenj.

Glasovi iz sovražnega tabora.

Angleško časopisje.

»Star« piše: Četudi odstopa osrednji velesile Carigrad in Dardanele Rusiji, Alzacijo in Loreno Franciji, če izpraznita zasedeno ozemlje in plačata odškodnino, ne bodo pod predlogi nemškega kanclerja bistveno vplivali na tek vojske.

»Daily Chronicle« pravi, da Nemčija ve, da bo doživela katastrofo, ako bo vojna trajala do prihodnjega poletja. Asquithova izjava, da se mora vojaška nadvlada Prusije enkrat za vse čase odstraniti, velja še zmerom. List zavrzuje, da med zavezniki še ni popolnega soglasja glede stališča nasproti mirovni ponudbi.

London, 13. decembra. (Kor. urad.)

»Morning Post« piše o nemški mirovni ponudbi, da je zviti in obupni poizkus, kako bi se izmuznila kazni vojaškega bankerota. List pravi, da je prosila Nemčija že prej po svojem porazu ob Somme in pri Verdunu premirja, a da je bila njena prošnja odklonjena.

London, 13. decembra. Reuterjev ur. poroča: »Daily Telegraph« piše o izjavi Bethmann-Hollwege: Denimo, da je Nemčija dosegla višek svoje moči. Iz tega sledi logični sklep, da mora sedaj neizogibno priti nazadovanje. Sovražnik je do skrajnosti napel svoje sile. Ne ostane mu več veliko, kar bi še mogel storiti. Niso tisti zmagovalci v boju, ki pravijo: Računi so poravnani, bodimo prijatelji! List naglašja, da morajo dati odgovor na sovražnikovo ponudbo zavezniki kot celota in ne samo Anglija. Glavni namen kanclerjeve ponudbe pa da je itak samo ta, da bi napravili vtis na nevtralce.

»Manchester Guardian« piše, da gre tu za odkrito ponudbo miru. Treba se je takoj porazgovoriti. Odklonitev takega razgovora bi bila v očeh vseh nevtralcev krivična.

»Morningpost« pravi: Splošno se čuti olajšanje, da se mir ni ponudil pred presnovo vlade, ker je splošno znano, da je bilo v prejšnjem ministrstvu več članov, ki bi bili pripravljeni skleniti neodločen mir.

»Times«: Beseda, ki se je poslužuje Nemčija, ni beseda vojujoče se države, ki uvidi ponesrečenje svojega militarizma in potem zahteva, da se s svojim nasprotnikom sporazume.

Angleška in Francoska odklanjata mirovno ponudbo?

Kodanj, 14. decembra. Iz Pariza se poroča: Lloyd George je poslal Briandu brzojavko, v kateri izraža z ozirom na mirovno ponudbo štirizveze neomajljiv sklep, da se vojska nadaljuje do zmagovitega konca. Briand mu je odgovoril, da je istih misli.

Ponudba miru v Parizu.

Iz Pariza preko Curiha: Vlada bo nemško ponudbo o mirovni razgovorih predložila odločitvi zbornice in senata.

Zeneva, 14. decembra. Pariški vladni listi odločno odklanjajo, da bi se mirovna ponudba osrednjih sil priznala kot možna podlaga za mirovna pogajanja.

Sodba francoskih uradnih krogov o mirovni ponudbi.

Genf, 14. decembra. (Agence Havas.) Francoski uradni krogi sodijo, da Nemčija ne more ponuditi takega miru, kakršnega bi mogel sporazum sprejeti.

Briandova izjava.

Pariz, 14. decembra. V včerajšnji poldanski seji zbornice je ministrski predsednik Briand, namigavajoč na govor nemškega državnega kanclerja, izjavil: Moja dolžnost je, da obvarujem deželo pred vsakim možnim zastrupljenjem. Če se kaka dežela oboroži do zob, če s kršitvijo mednarodnega prava povsod nabira ljudi, da jih potem sili k delu, če jaz v tem trenutku ne zakličem svoji deželi: Pozor! Bodite oprezn! bi bil zelo kazniv. (Pritrjevanje.) Predlagajo nam, naj bi se pogajali o miru, v trenutku, ko je Belgija, Srbija in 10 francoskih okrajev od sovražnika zasedenih. Nedolžno in temno, pa s slovesnimi besedami skušajo pomiriti nemirno vest in ganiti srca v deželah, ki žalujejo za tolikimi mrtvimi.

Kaj vidimo v tem govoru? V prvi vrsti klic, ki naj bi varal nevtralce in nemški narod: Mi nismo hoteli te vojske, bila nam je vsiljena. Na ta klic odgovorjam stotič: Ne, vi ste bili napadalci! Recite, kakoli hoteli, dejstva vam do dokažejo. Kri prkadi nad vašo glavo, ne nad našo. Imam pravico, da opozorim na to nerodno zanjko. Bethmann pravi: Mi hočemo dati svojim narodom vsa sredstva za dobrobit, ki si jih le morejo želeči, drugim narodom pa ponuja kot miloščino, da jih noče uničiti. Po bitki ob Marni in po Verdunu je to, kar ponuja slavni, vstajajoči Franciji? (Živahno pritrdjevanje.) Tak dokument! Pomisliti je treba in videti, kaj namerava. S tega pro-

stora imam pravico reči: To je manever, poizkus, da bi zasejal med zavezniki nedostojnost, zmedel vesti in demoraliziral narode. Francoska republika pod takimi razmerami ne bo storila nič manj kot konvent. (Soglasno pritrdjevanje.)

Novi ukrepi francoske vlade.

Pariz, 15. decembra. (K. u.) »Agence Havas«: Ministrski svet je sklenil, da bo zahteval od zbornice pooblastila, da lahko ukrene gotove za brambo dežele potrebne ukrepe glede na poljedelsko in industrijsko proizvodnjo. Kakor hitro bodo ti predlogi sprejeti, namerava vlada zapleniti v korist obrambe alkohol in prepovedati ga uživati.

Angleški ministrski svet.

Haag, 14. decembra. Jutri bo zboroval v Londonu odločilen ministrski svet, ki bo določil odgovor na noto osrednjih velesil.

Angleže skrbi, da ne bi mirovna ponudba razdrojila sporazuma.

London, 14. decembra. (K. u.) Reuter: Ministri se bodo izrazili šele potem, ko bodo končali posveti z zaveznicami. Popolna edinstvo časopisja vseh strank označuje tisto edinstvo, ki vlada tako med ministri in vladami zaveznikov, kakor tudi med zveznicami narodi. Nemški predlogi še niso znani, a ker se osrednje velesile predstavljajo kot zmagovalke, jim ne zaupajo. Dejansko se predstava nemškega presenečenja čeni po njeni pravi vrednosti. Če so predlogi taki, kakor se sodi, jim je naprej usojen neuspeh. Nemški nastop se smatra za zviti poizkus, da se seje nesloga med zaveznicami. Mogoče bodo stavili take predloge, da bi jih nekateri zavezniki lahko sprejeli, drugi pa ne. Podvzeti korak pa tudi očitno dokazuje, kar potrjujejo tudi zaveznikom znana dejstva, da ne moreta osrednji velesili nikdar dobiti vojske in da sta dejansko že skoraj izčrpani. Na bojni črti zaveznikov so še močnejši pritisk in napori, a edini odgovor na sovražne mirovne pogoje bo, da se bo iznova izjavilo: Vojska se bo s strani zaveznikov šele takrat končala, ko bodo doseženi smotri, radi katerih se je pričela. Drugačen odgovor ni mogoč.

Bonav Law o mirovnih pogojih.

London, 15. decembra. (K. u.) Reuter, 14. decembra: Iz poslaniške zbornice: Med razpravo o mirovnih predlogih je izjavil Bonav Law: Ko je utemeljeval Asquith zadnje kreditne besede, je rabil sledeče besede: »Mi zavezniški zahtevamo primeren zadoščenje minuloosti in primerno varnost bodočnosti. To je še vedno politika in tak je še vedno sklep vlade Njegovega Velikanstva.« (Glasno, dolgotrajno pritrdjevanje.)

Strah lorda Derbyja.

»Frankfurter Ztg.« poroča iz Haaga: »Daily Mail« poroča: Lord Derby je rekel: Poglejmo zemljevid. Nad Evropo in zahodno Azijo se razprostira danes strašna, črna Nemčija, 2500 milj dolga, od Ostende do Bagdada. Ta Nemčija je strašna in za zla dela močnejše organizirana, kakor je bila Napoleonova država, ko se je nahajala na višku. Ta Nemčija je strnena in s strašnim železniškim omrežjem tesno zvezana; s svojo osrednjo lego loči ostale države. Polagoma in s svojo odločnostjo še lahko doseže, da bo sama sebi zadoščala in da bo postala nevarna angleški državi v Egiptu in ob Perzijskem zalivu. Da se je nemška trma tako pomnožila, pravi »Daily Mail«, je kriv pred vsem Haldane, ker je zamudil, da bi bil pravočasno združil angleške pomožne vire.

Avstrijska mirovna ponudba v Rimu.

Švicarska brzojavna informacija poroča, da je došla avstrijska nota z mirovno ponudbo v Rim 13. t. m., ob 8. uri zvečer. »Agenzia Stefani« širi v Italiji kratko poročilo iz Berlina, ki bileži dejstvo predloga četverozveze, naj se prične mirovna pogajanja in izjavijo, da če se bo kljub temu nadaljevala vojska, se bo vodila do zmagovitega konca in da se za to odklanja vsaka odgovornost.

Sonnino o nemški noti.

Curih, 14. decembra. (Kor. ur.) V večerajšnji seji italijanske zbornice je Sonnino na vprašanje poslanca Baslinija glede na mirovno ponudbo osrednjih velesil izjavil: Švicarski poslanik mi je res vročil noto nemške vlade in njenih zaveznikov s predlogom, naj se uvedejo mirovna pogajanja. Švicarski poslanik je pristavil, da obvešča o tem kot zastopnik nemških koristi v Italiji in kot zastopnik italijanskih koristi v Nemčiji in da ne namerava posredovati, marveč da vroči le noto. Odgovoril sem, da jo vzamem na znanje. Da odgovorim na stavljeno vprašanje, lahko takoj izjavim, da ne obsega nobenih natančnih podatkov o pogojih, o katerih naj bi se pogajali. Besedilo se je prevedlo in poslalo »Agenzia Stefani« in se bo objavilo, če se še ni. V francoskem izvirniku sledeče se besede tičejo mirovnih pogojev. (Sonnino jih prečita.) To je vse, v ostalem se prereka o vojski. Švicarskemu poslaniku sem odgovoril, da se bom posvetoval s svojimi to-

variši ostalih zveznih držav, kako naj se odgovori na noto, ki so jo tudi štiri sovražne velesile skupno sklenile. Prosim, naj se ta razprava ne podaljša. V taki delikatni stvari zavisi veliko od složnega nastopa zaveznikov, in sicer ne samo v besedah in stvarno, marveč tudi v besednih nuanсах. To bi pa ne bilo mogoče, če bi vsakdo naprej izrazil svoje posebne vtise. — Poslanec Baslini se je zahvalil na takojšnjem pojasnilu in se vzdrljal vsake nadaljnje izjave.

Italijansko časopisje o mirovnih pogojih.

Lugano, 15. decembra. (Kor. ur.) Italijansko časopisje priobčuje danes besedilo mirovnega predloga in tozadavnega dunajskega komentarija, kakor tudi govor državnega kancelarja Bethmann-Hollweg v državnem zboru. »Osservatore Romano«, glasilo Vatikana, piše: Pomen te izjave Nemčije in Avstrije se ne more in ne sme umeti napačno. Ne gre se za konkreten predlog o mirovnih pogojih, ampak za povabilo, naj se načelno pritrdi pričetku pogajanj, ki naj prinesejo mir. (10 daljnjih vrstic je cenzura črtala.) Katoliška »Italia« piše: Mirovni pogoji kažejo vsled izražene nesramnosti ali nalnosti malo upanja, da bodo dovedli do zadovoljivega cilja. Ideal vapežev, doseči mir na podlagi pravičnosti in pripoznanja pravičnih zahtev ljudstev, je še nedosežen. In vendar ga moramo radi kulture in človeštva doseči. Upati je, da bo kmalu izginila pijana strast, ki otemnuje po hipnih vojnih uspehih oči resnično za vojno odgovornih centralnih sil, da postanejo njihove zahteve skromnejše in odkritosejše.

Mirovno gibanje v Italiji narašča.

Curih, 14. decembra. V Italiji pridobivajo nevtralniki vedno več tal. Odkrit in skrit boj proti vojnim huiškarom označuje parlamentarni položaj. »Giornale d'Italia« piše, da zaupnica zbornice malo pomeni. Jasno je, da se vrše med poslanci, ki natihoma odobrava Modiglianijev mirovni govor, in socialisti vsakovrstni tajni dogovori. Ti tajni nevtralniki upajo s svojim tihim rovanjem spraviti na krmilo moče, ki so bili že davno obsojeni.

Nevtralni glasovi.

Amsterdam, 14. dec. (K. u.) »Algemeen Handelsblad« piše: Dejstvo, da se je ponudil mir, je velike važnosti in vsi, ki žele miru, morajo biti nemškemu cesarju hvalažni. »Nieuwe Rotterdamse Courant« pravi: Čas za direktna pogajanja še ni prišel, ali trenutek za posredovanje od tretje strani je blizu. Nevtralniki morajo sedaj izrabititi ta trenutek.

»Vaderland« meni, da so bile prejšnje predigre miru le besede, sedaj je tu dejstvo, kateremu bodo brez dvoma sledili nadaljnji koraki. Tudi če zavezniški ne bi sprejeli predolge, je v tem podlaga za poznejšo izmenjavo misli.

Bern, 14. dec. (K. u.) »Bund« piše: Če bo ententa kratkoma zavrnila ta predlog, bi bil to največji zločin, kar jih je poznala zgodovina. Kajti tu ne gre za razvoj, ki se ga ne zavedajo ali za igro strašnega slučajja, marveč za izrecno jasno voljo k dobrotu ali slabemu.

Basel, 14. dec. (K. u.) »Basler Nachrichten« piše: Pogosto so nam nevtralcem priporočali, naj molčimo. Danes pa je naša dolžnost govoriti in iz človekoljubja tudi z najtežjimi sredstvi delovati proti množični neskončnega gorja, proti obupnemu boju, ki bi prav gotovo sledil tuhtam odklonitvi mirovnega predloga.

Genška, Francozom prijazna lista »Suisse« in »Genévois« pišeta skeptično, da bo sporazum pač ponudbo odklonil, ker bi povzročila le neslogo med sporazumom. Vojska bo postala nažbrže še strašnejša.

»Bernar Tagblatt« piše o mirovni ponudbi osrednjih velesil: Osrednji velesili sta sestavili mirovni program, ki bo tvoril lahko temelj pogajanjem. Svoje zahteve in ponudbe sta pripravili naznaniti. Pričakuje se zato, da se bo sporazum vsaj o teh predlogih poučil, preden se odloči, da bo vojsko nadaljeval. Sporazum mora pripoznati, da more od nadaljevanja vojske le malo upati z ozirom na strašno sovražno oborožitev in glede na njegove zadnje uspehe. Osrednji velesili sta s svojo mirovno ponudbo v tej uri nedvomno dokazali, da jima gre dejansko za zagotovitev obstoja in da si ga zagotovita. Tudi sovražnik mora smatrati za glavno točko mirovnih predlogov brezpogojno zavarovanje proti novim napadom. Želimo, da dobimo na bojišču mizo poročilo, da se je sklenilo premirje. Razočaranje bi bilo zdaj še bolestejše, ker se lahko z gotovostjo pričakuje v slučaju odklonitve brezobzirno nadaljevanje vojske, vsled česar bi tudi mi nevtralnici trpeli.

Nevtralnici prerokujejo premirje.

Haag, 14. decembra. V diplomatskih krogih so mnenja, da se štirispornazum ne bo mogel izogniti pozivu. Ententine države bodo prisiljene, da sprejmejo premirje, dokler se ne pomenijo o pogojih za sklep miru.

Naše devize v Švici
so poskočile 13. decembra v Švici za 12 odstotkov.

Združene države in mirovna ponudba osrednjih velesil.

London, 15. decembra. (Kor. urad.) Washingtonski dopisnik lista »Daily Telegraph« poizve z merodajne strani: Državni oddelek, ki še ni dobil nemških predlogov, bo, o tem naj se ne dvomi, pritrdil, da bo tvoril posredovalni prekop med Nemčijo in sporazumom; a sam ne bo sporazumu ničesar predlagal in nasvetoval.

Newyork, 15. decembra. (Kor. urad.) Newyorkski listi, ki razpravljajo o nemških predlogih, soglasno izjavljajo, da še ni čas tako daleč dozorel, da bi jih sporazum sprejel na znanje. Vsi listi sodijo, da tvori Bethmann-Hollwegova ponudba kos političnih šikan s katerimi namerava Nemčija svojo reč tako doma kakor tudi v inozemstvu predstavljati v svetli luči.

Newyork, 15. decembra. (Kor. urad.) Reuter: Uvodniki večine listov najvažnejših glavnih mest soglašajo z izvajanjem časopisov glavnega mesta, ki pravijo, da ponudba Nemčije ni iskrena in da namerava očitno vplivati na nevtralce in da je prusko zavratna. Tisti listi, ki sodijo, da je predlog Nemčije resen, priznavajo, da se ne more veliko upati, da so ponudbe Nemčije sprejemljive za sporazum. Mogoče je le, da se bodo stavili protipredlogi, in da so bo merebiti tako dosegla sprava.

Ameriški glasovi.

»Frankfurter Ztg.« poroča iz New Yorka: Ponudbo miru torkovi večerni listi pozdravljajo, vendar pa »Sun« dvomi o uspehu radi ministrskih izprememb v ententinih državah. »Evening Post« meni, da hoče Nemčija razdrojiti svoje sovražnike. »Havas« poroča iz Washingtona, da so uradni krogi mnenja, da Nemčija ni v stanu skleniti miru na podlagi, ki bi bila za entento sprejemljiva.

Nemčija in Združene države.

Washington, 15. decembra. (Kor. ur.) Odgovor Nemčije na ameriško vprašanje glede na potop parnika »Lanas« 28. oktobra je došel državnemu oddelku. Nemčija izjavlja, da je bil potop upravičen, ker je vozila ladja tihotapsko blago in trdi, da je bila ladja norveška lastnina.

Pritisk Anglije na Japonsko.

»Frankfurter Zeitung« poroča: Japonska je na skusen pritisk Anglije in Amerike privolila, da bo zasedene nemške otoke v južnem morju pustila po sklenjenem miru proti odškodninam v šantungu.

Japonska hoče proč od entente?

»Baseler Anzeiger« poroča iz baje dobro poučenega vira, da je Japonska na tem, da se loči od entente. Vzrok tiči baje v tem, da se ententa brani izpolniti zahteve Japonske, medtem ko so nasprotno pogajanja z Nemčijo privedla skoro do cilja.

Boj na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. dec. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Ruperta.

V poravnanih odsekih bojne črte ob Somme mimo grede močni boji.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Pri Le Four de Paris v Argonih smo po besnem pripravilnem ognju odbili francoske patrulje, ki so napadle.

Berlin, 14. dec. zvečer. Uradno:

Ob Somme v posameznih odsekih živahen ogenj. Francози so pričeli proti večeru napadati na vzhodnem in zahodnem bregu Moze.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Cesar Viljem na zahodni bojni črti.

Berlin, 14. decembra. Prof. Wegener poroča v »Lokalanzeigerju«: Nemški cesar je odpotoval na zahodno bojišče.

Cesar Viljem v Alzaciji.

Berlin, 15. decembra. (K. u.) Cesar Viljem je v navzočnosti cesarjeviča 13. decembra blizu Mühlhausna nadzoroval čete.

General Nivelle vrhovni poveljnik francoske armade.

Pariz, 13. dec. (K. u.) Uradno: General Nivelle je imenovan vrhovnim poveljnikom armad na severu in na severovzhodu. General Gourand je imenovan za naslednika generala Lyautesa kot generalni rezident Francije v Maroku.

»naj napovedano izpremembo vrhovnega francoskega poveljstva so to-

rej izvedli. Generalisimus Joffre je od izbruha vojske sam poveljeval severni in severnovzhodni armadi. Nekaj časa sem je pa Joffre vrhovni poveljnik vseh armad, tudi Sarraillove. General Nivelle, novi poveljnik severne in severnovzhodne armade je bil šele polkovnik, ko je izbruhnila vojska. Rojen je bil 15. oktobra 1856 v Tulle. Služil je pri topničarjih. Izobrazil se je na politehnični šoli. Udeležil se je 1. 1900 vojske na Kitajskem. Ko je izbruhnila vojska, je bil polkovnik 5. pešpolka; 14. oktobra je postal brigadni general; 22. februarja 1915 je postal poveljnik 61. pehotne divizije. Divizijski general je postal 23. decembra 1915 in je prevzel od Pétaina poveljništvo tretjega armadnega zbora.

Nova francoska vlada je sledeče sestavljena:

Predsedstvo in zunanje stvari: Briand; pravosodje in pouk: Viviani; finance: Ribot; notranje stvari: Malny; vojska: general Lyautey; mornarica: admiral Lacaze; narodno gospodarstvo: (trgovina, industrija, poljedelstvo) Clementel; transporti, civilna in vojaška preskrba: Herriot; kolonije: Doumergue; oboroženje in vojni material: Albert Thomas. Novi ministri so Lyautey, Herriot in Clementel.

Angleške izgube.

Lugano, 14. decembra. Londonski vojni urad poroča, da je Angleška od 1. junija do 1. decembra 1916 izgubila 464.000 mož in 21.500 častnikov.

Pomnožitev angleške armade.

London, 15. decembra. (K. u.) Reuter: Dodatni proračun, ki je bil včeraj objavljen, zahteva pokritje za en milijon novih vajakov. Prvotni proračun je bil proračunan za 4 milijone mož; angleška armada bo po novem proračunu štela 5 milijonov mož.

Italijansko uradno poročilo.

13. decembra. V Astiški dolini topovski boji. Naše baterije so razkropile sovražne oddelke na severnih slemenih Monte Seluggio in severno Monte Cimone. Na juliskem pozorišču trajni topniški nastopi in delovanje naših poizvedovalnih oddelkov. Na Krasu je napadel neki naš letalec sovražni opazovalni zrakoplov, ki je pri Ternovici severnovzhodno od Nabrežine v plamenih padel na tla.

14. decembra. Na tridentinski fronti je hudo neurje omejilo artiljerijsko delovanje na dvoboje pri Pasubiju in na asiško planoti. Na julijski fronti kot navadno artiljerijske akcije v odseku Plave, vzhodno od Vrtojbe in na Krasu. Nekaj granat je padlo tudi v Gorico in povzročilo tam požar, ki je bil hitro pogasjen.

Carjevo pismo italijanskemu kralju.

Švicarska brzojavna informacija poroča iz Rima: Iz Petrograda čez Syrakus je prišel vojaški specialni kurir carjev z lastnoročnim carjevim pismom italijanskemu kralju.

Cadorna odstopa.

Lugano, 14. dec. Govori se, da Cadorna najostreje ugovarja skupnemu vrhovnemu poveljstvu. Cadorna se noče podrediti željam Anglije in je ponudil svoj odstop, ker italijanska vlada zaveznikom odneha-va. Kralj je pridržal odločitev.

Ministrska izprememba v Italiji.

Iz Rima preko Lugana: Tudi italijanska vlada se bo zelo preosnovala po angleško-francoskem zgledu. Število ministrov bodo znižali. Nekaj ministrov bo tvorilo vojni svet.

Italijanski ministrski svet

je zopet 13. t. m. zboroval, dasi se je tudi 12. t. m. tri ure posvetoval.

Vihar v zgornji Italiji.

Lugano, 14. decembra. (K. u.) Izredno hud vihar je v zgornji Italiji napravil veličansko škodo.

Razna poročila.

Cesar Karel o častnikarjih.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča: Cesar Karel je 12. t. m. sprejel v Budimpešti predsednika društva budimpeštanskih častnikarjev, dvornega svetnika Markusa. Vlada mu je rekel: »Častnikarji so morali med vojsko veliko delati. Ogrski častnikarji so bili ves čas zelo lojalni in domoljubni.« — »Smem li, Velikanstvo,« je vprašal dvorni svetnik Markus cesarja, »o teh besedah Vašega Velikanstva poročati svojim tovarišem?« Cesar je z veseljem to dovolil.

Kralj Peter.

Kakor poročajo listi, se je srbski kralj Peter vrnil iz Aten v Solun.

Francoska zbornica
je 14. t. m. s 314. proti 165 glasovom izrazila vladi zaupnico.

Zaroka bolgarske princezinje.
Dunaj, 14. decembra. Kakor se čuje, se bo v kratkem zarokila princezinja Evdoksija, najstarejša hčerka bolgarskega kralja. Princezinja Evdoksija biva že več mesecev na Dunaju in je bila do izpremembe na prestolu gost svoje tete, cesarice Cite. Evdoksija je stara 18 let.

Najvišje cene za božična drevesa in božične sveče.
Izšla je naredba, ki določa najvišje cene za božična drevesa in božične sveče.

Dnevne novice.

+ Cesar Karel je, kakor poroča »Wiener Zeitung«, 14. t. m. odpotoval z Dunaja.

Vse, ki nam pošiljajo pisma, oziroma dopisnice, prosimo, da vsa naročila na list, reklamacije, inserate pošiljajo na naslov: »Upravništvo »Slovenca« v Ljubljani, vse novice, spise pa na naslov: »Uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.«

+ Novo gerentstvo v Idriji. Ker je g. višji rudniški svetnik Hermagor Pirnat, ki je skozi celo leto dni vodil najpoštenjše gerentstvo v Idriji, zaradi svojih odgovornosti polnih uradnih poslov pri rudniku gerentstvo odločil, je deželna vlada dogovorno z deželnim odborom poverila županske posle g. Francu Oswaldu, c. kr. katehetu v Idriji.

+ Osebné izpremembe na državnih železnicih. Prestavljeni so: Krajni komisar Ernest Sirk iz Inomosta k obratovalnemu vodstvu v Trstu kot namestnik vodje; adjunkt Alojzij Potočnik iz Ljubljane na postajni urad v Novem mestu kot načelnik; revident Franc Forelich iz Perkovič-Slivna k postajnemu uradu v Split; adjunkt Alojzij Germek iz Kranja k obratovalnemu uradu v Trstu; postajni mojster Siegmund Grün iz Trsta k obratovalnemu uradu v Pulj. Vpokojeni so: Nadsprevednik Ivan Zink, obratovalni urad v Trstu; skladiščni mojster Ignacij Šramel, obratovalni urad v Ljubljani; skladiščni mojster Ivan Topolovšek, obratovalni urad na Jesenicah; železniški čuvaj Ivan Lampe, prožni vzdrževalni odsek v Trstu. Umrli so: Strojvodja Martin Steinhäus, kurilnično vodstvo v Gorici; sprevednik Anton Andrej, obratovalni urad v Trstu.

— Odlikovan je bil z železnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetlinje podčastnik 23. dom. pp. Albert Karče.

— Smrt za domovino. Letošnje leto so umrli v vojni bolnici št. 11/2 sledeči slovenski vojaki: Janez Ribič, št. Jurij ob Taboru; Jakob Krašovec, Celje; Franc Kašner, Trbovlje; Mihael Penič, Brežice; Florjan Gerlič, št. Peter v Savinjski dolini; Karel Oblak, Dol, Štajersko; Janez Brezner, št. Jurij, Štajersko; Franc Pustinek, Slov. Bistrica; Martin Dobnikar, Medvode; Matija Koreš, Donačka gora, Ptuj; Matija Zemljčič, Radgona; Anton Ošek, Donačka gora, Ptuj; Štefan Pustinek, št. Ili, Štajersko; Janez Kolarič, Zabukovje-Brežice; Janez Podnižnik, Kokarje-Celje; Fortunat Penič, Gorjane-Brežice; Anton Meden, Rakek; Valentin Komljanec, Četno-Št. Florjan pri Gorici; Franc Merjašič, Mavčiče; Janez Blaznik, Selca; Anton Arh, Češnjica v Bohinju; Albert Vodnik, Podutik pri št. Vidu nad Ljubljano; Jan, Schemitsch, Verdreng-Kočevje; Jožef Kržišnik, Selca; Vincenc Jazbar, Sv. Križ pri Gorici; Matija Bele, št. Peter na Krasu; Vincenc Polič, Sv. Marjeta pri Mariboru; Franc Plevnik, Dolčice pri Konjicah; Martin Črnelič, Sromlje; Karel Regoršek, št. Vid pri Celju; Karel Mastnak, Trnovo-Celje; Janez Črnelič, Gledboke-Brežice; Franc Sever, Šmartin pod Šmarno goro; Martin Brezovar, Topole-Celje; Franc Šašek, Štopiče; Jožef Vovk, št. Lenard v Slov. goricah; Martin Brili, Sevnica; Alojzij Koruza, Erzeli.

— 36 državnozbornih poslaniških mest izpraznjenih. Odkar je bilo zaključeno zadnje zasedanje državnega zbora, je prostih 36 mandatov. Iz seznama poslancev so črtani dr. Markow, dr. Kurylowicz, Grafenauer, Choc, Burzival, Vojna, Netolicki, dr. Kramar in dr. Rašin, ker so bili obsojeni. Od izpraznjenih mandatov jih odpade 8 na nemškonostranske, 5 na krščanske socialce, 2 na nemške socialne demokrate, 4 na poljske stranke, 1 na Jugoslovane, 2 na Slovensko-hrvatski klub, 11 na češke stranke, 2 na Rusine in 1 na Italijane. Poslancev z mandati je zdaj še 480.

— Žalni znaki v dobrodelne namene. Prejeli smo: Povodom smrti Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa je izdal urad za vojno pomoč v notranjem ministrstvu žalne znake. Deželno mesto za Kranjsko c. kr. avstrijskega zaklada za vojaške vdove in sirote, zavarovalni oddelek, je prevzel prodajo teh znakov na Kranjskem. Za mesto Ljubljano so prevzeli nadrobno razpečevanje znakov tvrdke I. Benedikt, A. Krisper, Persche in I. Ranth. Na deželi je razpečevanje poverjeno okrajnim

mestom zavarovalnega oddelka v kraju, kjer ima svoj sedež politična okrajna oblast. Ker se obrne izkupiček v korist splošnokoristnih, dobrodelnih ustanov, posebno pa na korist vdov in sirot na bojišču padlih junakov, opozarjamo občinstvo na te znake in upamo, da bo iz ozira na plemeniti namen rado seglo po njih.

— Usposobljenostni izpiti za gospodinske učiteljice. Po naredbi c. kr. ministrstva za javna dela z dne 24. novembra 1916, št. 72.333 morajo učiteljske kandidatice za kuharske in gospodinske šole položiti zrelostni izpit od leta 1917 naprej le na izobraževališču za gospodinske učiteljice na kuharski šoli gostilničarske zadruge na Dunaju ali pa na izobraževališču za gospodinske učiteljice društva »Vesne« v Brnu na Moravskem. Znaprej se bodo morale torej tudi kandidatice iz Kranjskega na enem teh zavodov izobraževati za gospodinske učiteljice poklice.

— Letošnje božične počitnice. Naučni minister je odredil, da se konča šolski pouk na vseh tistih srednjih šolah, na katerih so se navadno pričele božične počitnice 24 dec., že izjemoma v petek 22. decembra. Kdaj se prične božične počitnice na ljudskih in meščanskih šolah, o tem odloči deželni šolski svet.

— Nova poštna zveza. Iz Maribora je pričela s 1. decembrom voziti vozna pošta v št. Jakob v Slov. gor. Poštni voz sprejema tudi potnike. Odhod iz Maribora ob 8. uri zjutraj od glavnega kolodvora. Dosedaj je vozila ta pošta iz št. Ilja. Vozno pošto je prevzela trdka Zinauer. Dolgoletna želja prebivalstva za zvezo Maribor—Št. Jakob se je končno uresničila. Št. Jakob je zvezan z Mariborom tudi z telefonom.

— Učiteljske izpremembe. Namesto obolele učiteljice Kristine Ravnikar bo suprirala v Sv. Križu abs. učit. kand. Zofja Miklavčič; namesto obolele učiteljice Marije Bianchini-Mohorčič bo suprirala v Šturjah abs. učit. kand. Jospina Černe. Sedanja suplentinja Justina Kmet bo začasno vodila šolo.

— Grožnje s požigi v Trbovljah. Dne 5. t. m. našli so pri vili gospoda župana Voduška v Trbovljah listek, na katerem je bila z lepo nemško pisavo zabeležena grožnja, naj se Trboveljčani varujejo, ker bode pri županu in pri trgovcih Kramer in Mal gorelo gotovo najdalje do 12. t. m. Ker so se bile take grožnje žalibog že v Celju uresničile, poprijela se je velika razburjenost ljudstva v Trbovljah in z veliko napetostjo pričakovalo se je požarov. Do danes dne 9. t. m. pa se hvala Bogu in pa velikanski pozornosti varnostnih organov v Trbovljah niti ni poskusilo zanetiti požar in upamo, da nas Bog tudi v bodoče obvaruje pred požigalci. Ali so grozilci v zvezi s požigalci v celjski okolici ali so mogoče isti storilci, bode pokazala preiskava.

Vojak na potu k svoji družini umrl. Poroča se nam: Dne 7. t. m. zjutraj je našla neka žena iz Kaptola pri 17 km na cesti na »bukovem vrhu« vojaka, ležečega na ustih in obvestila o tem ljudem v domači vasi. Prihitieli ljudje so ga poskušali oživiti, pa se jim ni posrečilo, ker je v tem umrl. Vojak je Mihael Milinc iz Griven, župnija Fara, rojen 1868. Služil je kot črnovojnik pri 17. pp. na tirolski fronti in šel iz Tridenta na 14dnevni dopust k svoji družini, kjer zapušča zdaj vdovo in dva mladoletna otroka. V Kočevje je prišel zvečer z zadnjim vlakom, ki prihaja iz Ljubljane proti 11. uri, ali pa še kasneje. Ker v Kočevju niti gostilne, ki imajo prenočišča, niso več odprte, se je napotil peš proti domu in na potu omagal in zadet od kapi umrl. Prepeljali so ga v mrtvašnico v Banjaloki. Slavna oblast bi potujočemu občinstvu, onim, ki prihajajo zvečer z zadnjim vlakom, naredila veliko uslugo, če ukaže, da so gostilne, ki imajo prenočišča ob tem času odprte, ker drugače je vsakdo, ki ima še daleč do doma, primoran iti v temi domov, ali pa prenočiti na cesti, kar pa v tem slabem vremenu tudi ni mogoče, in ravno s tem zadnjim vlakom prihajajo po večini vojaki, ki gredo na dopust.

Legar na Reki. Do 3. t. m. je zbolelo na Reki na legarju 81 oseb, od katerih jih je 5 umrlo.

Velik hotel. ki bo imel 300 sob, prično graditi v Kotoru.

Nesreča v tovarni se je zgodila v soboto zvečer 17 let staremu delavcu Juriju Legatu iz Krone št. 27. Ko je snail stroj za izdelovanje žebelnih glav v tovarni žebeljske zadruge, mu je padlo tolkalno stroja na kolenec leve roke ter mu ga odbilo.

V gozdu se je pomežil 53 let stari dninar Franc Tišler iz Vadič pri Kotoru. Ko sta z županovim hlapcem spuščala obdelane smrekove hlode po strmini, ga je neki blod pritislil ob bližnjo bukev ter mu pohabil steno na desni nogi.

— **Tatvina.** Neznani tat je začetkom tekočega meseca ukradel gostilničarju Antonu Vertovškemu v Bianci iz kašče 4140 kron.

— **Umrli** je v Srijemskih Karlovcih v Slavoniji znani srbski filolog in čebelar prof. Jovan Živanović.

— **V Ruskem ujetništvu** se nahajajo Leopold Naglič, žiri; Seljak Filip, Pečnik; Močnik Andrej, Cerkno; Jernej Lahajnar, Planina. Pošiljajo srčne pozdrave vsem znancem, staršem in nevestam.

— **Vreme na Vipavskem.** — Nova razsvetljava. Na Vipavskem je začelo vreme močno nagajati. Na polju in v vinogradih, v katerih je bilo pred vojsko tudi v zimskem času vse živo, mora sedaj radi deževja delo popolnoma počivati. To pomeni za nas veliko zgubo, ker tega dela pozneje ne bomo mogli nadomestiti. Tudi za stelo in drva bo trda predla. V oblačnih nočeh je svetlikanje laških žarometov posebno močno. To nam pride posebno prav zjutraj, ko hodimo k zornicam, pa si radi pomanjkanja petroleja ne moremo.

— **Iz ruskega ujetništva** sta se vrnila dne 27. novembra invalida: desetnik Franc Blasko, 27. črnovoj. pp., in lovec Ivan Jerman, 7. lov. baon.

Nesreča v tvornici smodnika v Felixdoru (Nižje-Avstrijsko). C. kr. korespondenčni urad poroča: Ponoči 13. t. m. se je pripetila v tvornici smodnika v Felixdoru eksplozija. Med 80 poslopci, ki tvorijo tvornico, jih je 11 uničenih, ostala so lahko poškodovana. V Felixdoru so poslopja veliko trpe'a. Odnešene so strehe, stropi so se podrli, šipe so razbite. Kolikor je do zdaj znano, je ena oseba mrtva, dve pogrešajo, 17 jih je ranjenih. Vzrok eksplozije še ni znan. Tvornica bo v kratkem zopet delala. Dne 13. t. m. popoldne je v cesarjevem imenu nadvojvoda Maks obiskal v bolnišnici žrtve felixdorske nesreče in si tudi ogledal kraj nesreče.

— **Železniška nezgoda v Brucku ob Muri.** Včeraj ponoči je zavozil neki tovorni vlak v zadnji del nekega drugega vlaka, vsled česar je bilo več železniških voz močno poškodovanih. Človeških žrtev ni. Ponočni brzovlak, ki prihaja z Dunaja, je bil pridržan v Kapfenbergu, dokler niso očistili železniškega tira. Zato je imel ta brzovlak znatno zamudo ter je pripeljal namesto ob 6. uri zjutraj ravno opoldne v Ljubljano.

Nov poraz rbov.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. dec. Veliki glavni stan: Jugovzhodno Črne so se napadli Srbob z velikimi izgubami zanje zrušili pred bolgarskimi postojankami. Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Ljubljanske novice.

Ij Odlikovan je bil od 11. armadnega vodstva ljubljancan poddesetnik c. in kr. pešpolka »Cesarjevič« št. 17 gosp. Feliks Zavrnjnik z veliko srebrno hrabrostno svetlino.

— **Iz državne stavbinske službe.** Cesar je imenoval stavbnega svetnika pri državni stavbinski službi na Kranjskem gospoda Leona Bloudeka za višjega stavbnega svetnika.

Ij Za praporščaka je imenovan g. Karel Tršina.

Božnica deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih. Kakor v preteklih letih namerava Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih na Kranjskem tudi letos prirediti gojencem otroškega zavetišča na Zaloški cesti božnico. Odbor se radi tega obrača do blagosternih dobrotnikov s prošnjo, da bi blagovolili v ta namen prispevati primerna darila. Vse prav pride, tudi ponošena otroška obleka, perilo, obuvajo, dalje jestvine in igrače. Velečeni dobrotniki naj pošljejo darila na otroško zavetišče, Zaloška cesta 19, ali pa naj tje kaj naznanijo svoj naslov, na kar pride sestra strežnica po darovane stvari.

Ij **Štedite s plinom!** Piše se nam: Pred nekoliko dnevi so objavili tukajšnji dnevnik notico, v kateri so bili p. n. odjemalci plina pozvani, da bi z ozirom na pomanjkanje premoega v plinarni s porabo plina kolikor mogoče štedili. Kakor se je pokazalo, ta poziv ni imel uspeha, ker poraba plina od dne do dne narašča. — Plinarna pa je od merodajne strani prejela obvestilo, glasom katerega je izključeno, da bi v kratkem mogla dobiti toliko plinskega premoega, kolikor ga potrebuje, če hoče svoj obrat trdno vzdržati v sedanjem obsegu. Zato sledi, da bode treba obrat v do glednem času ustaviti, ako se poraba plina izdatno ne skrči. Kdor upošteva, koliko plina se porabi v vojaških in civilnih bolnicah, za javno razsvetljava, za razsvetljava južnega kolodvora, tobačne tovarne in drugih javnih naprav, bode pač zlahka uvidel zle posledice, ki morajo nastati, ako plinarna mora ustaviti svoj obrat. Zatorej štedite s plinom! Omejte razsvetljava kolikor mogoče! Ne rabite plina za kuhanje in kopeli! Ko plinarna dobi zadosti premoega, bode vsakdo lahko rabil plin, kakor bo hotel!

Ij **Našla** se je manjša svota denarja na Zaloški cesti. Dobi se v Novem Vodmatu št. 18.

Pr morske novice.

Istra za V. vojno posojilo. Istrska deželna upravná komisija je poslala občinskim uradom okoliščino, v kateri jih poziva, naj vse store, da se tudi Istra s svojim prebivalstvom primerno oddolži državi s podpisovanjem V. vojnega posojila in tako pokaže svojo solidarnost v času skupne potrebe. Opozarja, da javnim ustanovam, korporacijam in zasebnikom ni treba polagati gotovine, ker dajejo banke posojila do 75 odst. nominalne vrednosti po 5 odst. obrestih, ako zastavijo obligacije (ozi. časna potrdila) tega posojila. Ako se zastavijo kak drugi vrednostni papirji, dajejo banke posojila za pokritje razlike od 75 odst. do posojilnega kurza po 92 odst. Občine naj sodelujejo tudi pri ustanavljanju zadrug za podpisovanje vojnega posojila.

Imenovanje za častne občane. V znak obilnih in odličnih zaslug je starešinstvo občine Velike Zable imenovalo dne 26. nov. 1916, za svoje častne občane Nieg. ekscele. generalnega polkovnika Svetozarja Borovčiča pl. Bojna gospoda barona Bajna, c. kr. goriškega glavarja, in gospoda višjega komisarja J. Znidaršiča. Iste gospode je iz istih razlogov tudi starešinstvo občine Skulje-Sv. Tomaž imenovalo svojim častnim občanom.

Županstvo iz Vogerskega, sedaj v Zdenski vasi-Dobrepolje nujno potrebuje naslove sedanjih bivališč: Groser Valentin iz Vogerskega št. 46 ter Valentinčič Katarine iz Plavi, zadnji čas bivajoča na Vogerskem št. 107 radi dostavljanja uradnih spisov, kateri na nje čakajo. — Tudi drugi občinarji, kateri niso še poslali omenjenemu uradu svojih naslovov, so naprošeni, da to takoj store. Občinski urad.

Iz ruskega vojnega ujetništva so se oglasili oziroma poslali pozdrave naslednji goriški Slovenci: Ivan Kocijančič, doma iz Stražic pri Gorici; France Soban, doma iz Vrtojbe; Jože Bitežnik, doma iz Solkana, Slomškova ulica 20; Luka Mrak, doma iz Cerovega, pošta Št. Ferjan v Brdih; Anton Gruden, doma iz Šempolaja h. št. 10 pri Nabrežini; Rudolf Pezdur, doma iz Gradišča 77, pošta Renče pri Gorici; J. Lukežič, doma iz Gradišča 56 pri Gorici; Ljudevit Pregel, doma iz Renč h. št. 182; Franc Jarec, doma iz Doberdoba.

Iz Komna so pripeljali v Sežano te dni več pohištva iz raznih hiš, kjer so je ljudje pustili pri izpraznitvi doma. Komen izgleda približno tako, kakor smo ga zapustili sredi meseca septembra. Na stanovanjih ni bilo novih poškodb radi laškega obstreljevanja. Zadele so samo tiste hiše, za katere smo vedeli in videli, ko smo zapuščali vas. — Upajmo, da bodo sovražne države poslušale glas našega miroljubnega vladarja Karla in da se bodo mirovna pogajanja za nas uspešno končala, da ostane mlademu zmagovitemu vladarju zvesti podaniki. Kot prestolonaslednika smo ga v Komnu tekom vojske z Italijo trikrat videli in navdušeno pozdravili.

Županstvo občine Dornberg, pošta Rihenberg, zahteva, da se tako prijavi vsi begunci pismeno ali ustmeno tukajšnjemu županstvu ter naj mu pošljejo svoje natančne naslove v svrhu raznih bodisi zasebnih ali občinskih, političnih ali sodnih zadev. — Omeniti je, da so nekateri, ko so vojaštvu prodali svoj vinski pridelek, ter naj se hitro javijo, da se jim dopslje denar. — Županstvo v Dornbergu.

Iz ruskega vojnega ujetništva so se oglasili oziroma poslali pozdrave naslednji primorski in goriški Slovenci: Leopold Štolfa, doma iz Škofjega pri Komnu; Avgust Svetlič, doma iz Komna; Alojzij Markočič, doma iz Krasnega pri Kojskem; Ivan Fon, doma iz Trnovega št. 50 pri Kobaridu; Vincenc Rus, doma iz Solkana; Jožef Terpin, doma iz Podgore št. 246 pri Gorici; Vincenc Comilšek, doma iz Gorice; France Stepančič, doma iz Renč št. 373; France Ševclja, doma iz Tomaževce pri Komnu; Alojzij Kukanja, doma iz Malega dola pri Komnu; Štefan Pavlin, doma iz Gorice; Avgust Krpan, doma iz Prvačine; Anton Fliegel, doma iz Pevme št. 67 pri Gorici; Ivan Gruden, Franc Rutar, doma iz Čigjini št. 29 pri Volčah poleg Tolmina.

Poslani naslov.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo, da se nahajamo v Loidlethalu sledeči begunci: Družina Koglot iz Bilj s hčerjo Felisko in družina Fornazarič s hčerka Katarino in Ivanko. Nahajamo se pod tem naslovom: Loidlethal, Post Velm-Gützendorf, N. O.

Za Božič in novo leto: Vojaške narodne pesmi za štiri glasove, vezano 1 K 50 vin., v plinu 1 K 80 vin., po pošti 20 vin. več. Najlepše in najcenejše darilo! Naroča se tudi pri izdajatelju: Fr. Marolt, Ljubljana.

Zima je tu in z njo tudi čas katarov, katerim so izpostavljeni posebno oni, ki bolehalo na kroničnih boleznih dihalnih organov. Za one, ki jim ni mogoče zameniti mrzle ostre klime naših krajev s toplejšim podnebnim juga, je »Sirolin-Roché« prava sreča. Daljša poraba tega izbornega, prijetno okusnega sirupa, učinkuje pri takih katarih izredno dobrodejno, zmanjša kašeli, boljša splošni počutek in zboljša tek.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Vloge v »Ljudski posojilnici« so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6, nasproti hotela »Union« za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 50 vinarjev na leto.

»Ljudska posojilnica« sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najbolje.

Rezervni zakladi znašajo okroglo kro. 800.000.—. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1915 23 milijonov kron.

Naročajte »Slovenca«!

F. Batjel

Ljubljana, Startrg 28 (prej v Gorici) vlij. prip. svojo novo zalogo dvočes. siv. strojev, gramofonov, žepnih elektr. svetilk; vedno svežih baterij itd. Pismena naročila se izvrše takoj. 2835

Kdo posodi

8000 K po 5% na hišo in zemljišče tu v nekem predmestju z vknjižbo na 1. mesto? Ponudbe: A. Kolenc, Ljubljana, poštno ležeče. —

Išče se kompanjon

za otvoritev trgovine z mešanim blagom v lastni hiši na zelo prometnem kraju v Ljubljani, ob glavni cesti, pripravno za vsako trgovino in tudi gostilno. Pogoji: najmanj 10.000 K kapitala in izurjenost v trgovini. Kupi se tudi prodajalniška oprava. — Ponudbe na upravo lista pod »Prva moč 2898.«

Podpisu te V. avstrijsko vojno posojilo!

Milo za pranje!

dobro blago v originalnih zabojih á ca. 60 do 75 kg tovarniška teža, dalje

KISOVO KISLING 80 %

SLIVCOVO TROPINGEC

in **RUM** oddaja po najnižji ceni, dok. traja zaloga, trdka A. KUŠLAN, Ljubljana, Karlovska c. 15.

Rot kuharica

želi stopiti v župnišče, pošteno in zanesljivo dekle srednje starosti, (ki je že od mladega v župnišču). Vajena je vsega gospodinskega dela, ter ima tudi gospodinsko solo. Naslov daje upravištvo »Slovenca« pod št. 2931

Kupujem

kostanjev in hrastov les

po najvišji ceni; prodam dve dobri

stiskalnici

za seno, znamka Mayfarth v dobrem stanu. — Jos. Osolin, trgovec, Laško. 2925

Važno

za ljudi, ki imajo sorodnike v Ameriki!

Kdor hoče od svojih sorodnikov v Ameriki dobiti kake denarne podpore, naj spiše kratko pismo v nemščini, v katerem naj opiše samo svoje rodbinske zadeve in ne omenja ničesar o politiki ali vojski. Na posebnem zavitku naj napiše naslov svojih sorodnikov v Ameriki, pismo pa vtakne v drug zavitek, na katerega naj poleg svojega natančnega naslova razločno napiše tale naslov:

Henry C. Zaro, per Adr; Zentral-Sparkasse der Gemeinde Wien, Wien I. Wipplingerstr. 8. 2470

Kupim

malo trgovino

kakoršnekoli stroke v Ljubljani v svrhu zagotovitve skromne eksistence kot invalid.

Ponudbe pod »Trgovina v Ljubljani« na upravištvo »Slovenca« 2918

Kopači, betonski delavci, zidarji, tesarji,

se sprejmo na stavbišču v Rušah pri Mariboru. Dobra plača. Za stanovanje in hrano se preskrbi

Skušek Friderik, Metlika, da u najem

za takoj svojo staro znano, prav dobro idočo renomirano 2926

trgovino

mešane stroke in deželnih pridelkov. — Več pove ustmeno ali pismeno. —

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo
v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim viagateljem so za poši-

4³/₄ %

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

Od 1. januarja 1917 po 4¹/₂ %.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7¹/₂, 15 ali 22¹/₂ let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 K 519.848-40. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Balan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Bogumil Remeč, c. kr. profesor v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karo Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Clani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; Zaje Albin, c. kr. rač. official v Ljubljani; Anton Kralj, tajnik Zadruga zveze v Ljubljani; Dr. Merhar Alojzij, gimn. učitelj v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Clani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač. official v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor, v Ljubljani; Avguštin Zaje, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

ZAHVALA.

Za vse nam povodom nenadomestljive izgube našega srčno-ljubljeneža očeta, oziroma starega očeta, strica in tasta, gospoda

Janeza Rusa

izkazano srčno sožalje ter številno spremstvo na zadnji poti, izrekamo našo iskreno zahvalo. Posebno se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, gospodu dekanu in g. beneficijatu Frančišku Kogej, slavni požarni brambi in vsemu občinstvu. Bog plačaj vsem stotero!

Šmartno, dne 13. decembra 1916.

Globoko žalujoči ostali.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsa, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.

2. Osebe s kroničnim kašarom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.

3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.

4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dabi v vseh lekarnah á K. 4.-